

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyiltér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Tanulságok.

Az iglói választás volt az első bevezetése annak a kampanynak, amelyet az új kormány tervbe vett. Immár semmi kétségünk sem lehet afelől, hogy mire számíthatunk és mit várhatunk a legközelebbi jövődben.

Az iglóiakra, akik a hatalom legelső simogatására beadták a derekukat s két kézzel kapkodtak a kétes forrásokból származó bankók után, nem sokat adunk. Tudjuk, hogy milyen elemekből van összeállítva a kerület s olvastuk Hieronymi beszédjét, amellyel meghódította az ugynevezett kincstári szavazatokat, az érdemes szászokat és a hazafias tótokat. Legyen nekik az ő akaratuk szerint. Örüljenek a miniszterüknek. Ugysem örülhetnek sokáig. Mert akármi következzen is, az az egy bizonyos, hogy gróf Khuen-Héderváry és társai nem sokáig trónolnak a hatalom magasságain. De az iglóiaknak megmarad az a dicsőségük, hogy ők siettek először bebizonyítani Bécshez való hűségüket.

Abból a fellépésből, pénzaradatból, szabad koresmákból, etetés itatásból azonban, amely Iglón folyt, jó lesz az önértesebb és hazafiasabb kerületeknek a tanulságot jó előre levonni. És nagyon üdvös dolog annak a megszívlelése is, hogy kik segítettek diadalra Hieronymi rongyos zászlóját.

A választási küzdelem hírei szépen potyogtak egymásután. Először azt hallottuk, hogy gróf Batthyány Pálnak ellenjelöltje sem lesz, mert a kerületnek a függetlenségi és 48-as párt zászlója melletti lelkesedése kétségtelessé teszi a győzelmet. Később mégis csak megmozdultak a régi liberálisok s nyélbe sűtötték Hieronymi jelölését. Deputáció járt a miniszter után. Egészen bizonyos, hogy a küldöttség tagjait illő napidíjakkal és utiköltséggel látták el abból a sok millióból, amelyet nem magyar emberek adtak össze a mi nem-

zetünk lelkiismeretének megvásárlására. A pénz előbb a kerületbe ért, mint a jelölt. A korrupció polypkarjai kinyultak s megragadták a hivatalos szavazatokat, reális szászokat és szomjas tótokat.

A miniszter jelöltette magát s levonult a kerületbe nagy diadalmenetben. Az egész útvonal preparálva volt. Küldöttség, szónoklat, lelkesedés, bizalom és üres zsebek, szikkadt gégek várták a kegyelmes urat, akinek előtte és mögötte járt a választási kassza.

Egyébként nem kell semmiféle magyarázat sem az eseményekhez, ha szépen sorra vesszük azokat a tudósításokat, amelyeket a győzelmet dicsőítő közlemények hoztak. A küldöttségeket sorba vezették a hivatalos személyiségek. A kassai kereskedelmi és iparkamara rukkolt ki először az átutazó miniszter elé. A kerületben pedig a bányatanácsosok, kohótisztviselők, vasutasok és egyéb független férfiak siettek a zászló alá. No meg a tót községek! Azután a néppártiak, akiket jó előre informáltak, hogy gróf Batthyányi Pál zalai főispán-sága alatt nem pártolta a néppártot.

Megbízható, a nemzeti társaskörhöz közel álló források közölték, hogy elfogyott vagy 170 hektoliter alkohol; minden faluban ki volt bérelve egy egy koresma, ahol ingyen ehetett ihatott a voks; a szövetkezeteknek vígan osztogatták az ezresbankókat stb. stb.

És most önértetesen döngetik a mellüket, erkölcsi diadalra hivatkoznak s büszkén mutogatnak Igló felé, amely igazolta, hogy az imparlamentáris kormánynak van talaja és jövője . . .

No ezt a dicsőséget senki sem irigyli Iglótól. Legyen az övék, a miniszterrel együtt. A mienk legyen a tanulság. De ezt jól megragadjuk és el ne felejtjük.

Ime a kormány megcsinálta az első korrupciós választást. Nem ambíciója, hogy tiszta erkölcsökkel jusson kerületekhez és

hívekhez. Nem törődik törvénnyel, kúriával és politikai tisztességgel. Pénz beszél, pénz uralkodik.

Jönnek tehát a tele erszények, a kötyagos kortesek, a garasos hazafiak és felvonul a megvásárolható, eladó, romlott tömeg, amelynek tisztuló politikai erkölcsait újból megmételtyezi a lelkiismeretlen hatalom.

Nem őszinte politikát akarnak ők csinálni, nem önértetes parlamentet kívánnak, hanem elakarják adni az országot a választásokra kidobott milliókért, hogy szolgálhad, bécsi zsoldosok serege gyűljön össze a törvényhozás házába.

Felélednek a rég eltemetett idők hagyományai. Nem a néplélek tisztább érzelmeire, a lelkiismeretre apellál a hatalom, hanem a tömegek aljas indulataira. Mert pénzzel, erőszakkal, nyomással csak így lehet eredményeket elérni. Ebben a nyomorult, ideálok nélküli világban a legbiztosabb, de a legnyomorultabb eszköz a pénz, a korrupció, a lelkiismeret vásárja.

Nem csoda, ha gróf Batthyány Pál, ez az ideális lelkületű férfiú, aki egész életében, közpályájának minden mozzanatában irtózott a pizsoktól, megundorodott ettől a harcától. Visszalépett Iglón a választás előtt való napon. Láttá, hogy a mai kormány eszközeivel nem lehet felvenni a versenyt s láthatta, hogy milyen gyarlók az emberek és mennyire romlottak a tömegek.

És fájdalom, ez nem csak felvidéki jelenség. Széles e hazában mindenütt nagy hatalom a pénz és nagy tényező a kormány nyomása. Ezért idejében hozzá kell látni a tömegek szervezéséhez, nehogy megessék az az arcpírító szégyen, hogy néhány rongyos osztrák millióért eladják ezt az országot.

Megrendül az emberben a hit ennek a nemzetnek a jövője iránt, ha minden eladóvá válik s le lehet törni minden hazafias felbuzdulást pénzzel és erőszakkal.

S Z A B Ó B É L A

különlegességi áruháza megnyílik 1910. február hóban

ZALAEGERSZEGEN, Kazinczy-tér (KOMIN-ház.)

Mai számunk 16 oldal.

Közigazgatás.

Zalavármegye alispánja a december—februári évnegyed közigazgatási viszonyaira vonatkozólag jelentést terjesztett a törvényhatósági bizottság elé. A jelentésből az alábbi fontosabb adatokat közöljük.

A keszthely—hévízi h. é. vasut engedélyezési tárgyalása a kereskedelemügyi miniszteriumba múlt hó 30-ára kitűzve, a vármegye közönsége felhívott, hogy a tárgyaláson magát képviseltesse.

Mint hogy a közgyűlési intézkedés az idő rövidsége és az ünnepek miatt nehézségbe ütközött s a közigazgatási bejárás már megtörtént, az alispán maga jelent meg a tárgyaláson, amelyen az engedélyokirat feltételei részben véglegesen megszövegeztve, részben pedig az alapelvek szerint és a nagy közönség érdekei figyelembevételével megállapították. A vasut vonala az 1907. évben megtartott közigazgatási bejárás szerint a keszthelyi vasúti állomástól kiindulva a vasúti hozzájáró ut, a keszthely—fenéki törvényhatósági, a nagykanizsa—tapolozai állami és az alsópáhok—hévízi megyei közut rövid érintésével a Héviz patakon átvezető közúti hidig terjed.

A büntető törvénykönyvek és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908: 36. törvény a fiatalokorra vonatkozó rendelkezései f. é. január hó 1-én hatályba léptek.

Ez a törvény a fiatalok büntetéseik erkölcsi védelme és a munkás társadalom részére leendő megmentése érdekében a büntető törvénykönyvek eddigi rendelkezéseitől eltérő szabályokat állapít meg, amennyiben kimondja, hogy azt a gyermeket, aki a büntető, vétség vagy kihágás elkövetésekor életének 12-ik évét meg nem haladta s ez okból ellene sem vád nem emelhető, sem bünvádi eljárás nem indítható, a hatóság a házi fegyelem gyakorlására jogosított egyénnek vagy az iskolai hatóságnak adhatja át, vagy ha eddigi környezetében romlásnak lenne kitéve, a gyámhatóság gyermekmenedékhelybe adhatja; ha pedig oly egyén követ el büntetendő cselekményt, aki életének 12-ik évét már meghaladta, de 18-ik évét még nem töltötte be: ez a fiatalok az esetben, ha a cselekmény elkövetésekor a büntetethez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettséggel még nem bír, büntetőjogi felelősségre nem vonható, a hatóság azonban elrendelheti, hogy a fiatalok házi felügyelet alatt tartassék vagy iskolai fenyték alá vétessék, avagy javító nevelésbe adassék; ha pedig a büntetethez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége megvolt, a büntető bíróság dorgálást, próbárbocsátást, javító nevelést, fogház- vagy államfogház büntetést alkalmazhat ellene. A dorgálás abban áll, hogy a bíróság nyilvános

tárgyaláson az elítélthez ünnepélyes komoly intelmet intéz és figyelmezteti őt, hogy újabb büntetendő cselekmény elkövetése esetében szigorú büntetést fog kapni. A próbára bocsátás abban áll, hogy a bíróság a fiatalokot ítélet hozatala nélkül egy évi próbaidőre, felügyelet mellett feltételeken szabaddalbon hagyja és a felügyeletet a fiatalok törvényes képviselőjére, ha pedig annak erkölcsi fejlődése szempontjából kívánatos, állami gyermekmenhelyre vagy más e végből szervezett hivatalra, valamely gyermekvédő egyesületre, vagy erre alkalmas egyénre, pártfogóra bízta és a fiatalok megfelelő elhelyezés felől is intézkedik. — Javító nevelésnek általában véve akkor van helye, ha a fiatalok eddigi környezetében romlásnak, szülésnek van kitéve, vagy értelmi és erkölcsi fejlődése érdekében a javító nevelés szükséges; különösen pedig helye van akkor is, ha a fiatalok a próbaidő alatt újabb büntetendő cselekményt követett el, iszákos, erköletlen, oszavogó életmódot folytat, a felügyeleti szabályokat megszegi vagy a züllés jeleit mutatja. A fogház-büntetés a fiatalok részére felállított külön fogházban, de a mennyiben 1 hónapot nem halad meg, más letartóztató intézet magánzárkájában is végrehajtható.

A belügyminiszter ur életbeléptetési rendelkezésében az összes rendőri büntető bíróságoknak szigorú kötelezettséggel tette, hogy a törvény nagy előlájának megfelelően, a reájuk rótt feladatokat mindenkor pontosan teljesítsék és a fiatalok erkölcsi védelmét minden rendelkezésükre álló eszközzel előmozdítsák.

Az új törvény — ezen rövid vonásokban előadottak szerint — a gyermekek és fiatalok megmentésében és ezzel a társadalom védelmében oly nemes, sőt magas és üdvös eszméket ír elő megvalósításra, amelyeknek nemcsak emberbaráti és vallás-erkölcsi, hanem társadalmi és állampolitikai szempontokból is mulhatlanul és mielőbb testet kell öltetniük. Azonban ehhez oly társadalmi intézmények kellene, amelyek még nincsenek meg és oly társadalmi tevékenység szükséges, amely még nincs szervezve. Ezért és mivel ezen intézmények és szervezet létesítése időt igényel s a már ugyanis kimerülő társadalom anyagi erőire van utalva, előre láthatólag hosszabb idő elteltéig addig, amíg a törvény minden tekintetben végrehajtható és annak célja teljesen elérhető lesz; sőt mivel a talaj a törvény végrehajtására még nincs kellőleg elkészítve, attól tarthatni, hogy annak félszeg és káros következményei is lesznek.

A m. kir. belügyminiszter a csendőrség létszámának a zalaegerszegi szárny területén levő határszéli őrsőkön: nevezetesen a belatinei őrsön 3, a stridóvári őrsön 4, a miksavári

őrsön 4 és a csáktornyai őrsön 2 fővel leendő megerősítését elrendelte.

Az orvvadászat és engedély nélküli fegyvertartással elkövetett kihágások száma jelentékenyen emelkedvén, sőt az orvvadászok magatartása már a vadászterületek őrsőinek személybiztonságát is veszélyeztetvén, a legutolsó közgyűlés feliratilag kérelmezte a vadászati kihágásokra meghatározott büntetések mérvének szigorítását, valamint az orvvadászok kinyomozására s az orvvadászás megakadályozására általában s az orvvadászok megakadályozására általában véve a megyei szabályrendeletbe ütköző kihágások elkövetésének megállítására hivatott csendőrség létszámának szaporítását.

Azonban addig is, amíg ez érdekből a törvényhozás, illetőleg a m. kir. kormány részéről általános érvényű rendelkezés tétetik, az alispán megkereste a zalaegerszegi m. kir. csendőrségi szárnyparancsnokságot az iránt, hogy a vadászatról szóló törvénybe s a löfegyver és löszerek forgalma tárgyában alkotott megyei szabályrendeletbe ütköző kihágások elkövetésének erőlyes nyomozása, főljelentése, a bünjelek elkövetése és az egyes vadászterületek őrsésével megbízott személyzet támogatására a vármegye területén működő csendőrsőket megfelelően és saját hatáskörében a szükséges utasítással ellássa.

A belügyminiszter ur a trachoma elleni védekezés érdekében többször tett s a közigazgatási bizottság által legutóbb megismételt előterjesztés folytán a közegészségügyről szóló törvény alapján felhatalmazást adott arra nézve, hogy a vármegyének trachomával fertőzött járásában a kötelező általános szemvizsgálatot az alispán évenként elrendelje, aminek következtében a szemvizsgálatok a nagykanizsai, letenyői, csáktornyai, alsólendvai és perlaki járasoknak trachomával fertőzött községeire nézve elrendeltettek.

Azon munkálatok, amelyek Héviz fürdőnek — egészségi viszonyai emelése érdekében — ivóvízzel való ellátása és esatornázása céljából megkezdettek, folyamatban vannak.

* * *

A felnőttek egészségi állapota az elmúlt évnegyedben elég kedvező volt, amennyiben a szörványos és könnyű lefolyású typhus megbetegedések járványá nem fajultak és közepes betegforgalom mellett leginkább csak a légzési utak hurutos bántalmái és a okozó megbetegedések különféle alakjai jelentkeztek kedvező kimenetellel.

A gyermekek közegészségi állapota általában jó volt, a heveny fertőző bántalmak közül szörványosan dyptheritis és vörheny észleltettek leginkább, továbbá kevés légzőszervi hurutos megbetegedés.

Az aranyborju.

Irta: Elek Márton

Egyike volt ama szép tavaszi napoknak, melyeken szív és lélek, érzés és gondolat egyaránt felszabadul és kénye-kedve szerint engedheti át magát az ember a természet nagyszerű varázsanak. Bandi megittasulva a levegő üdítő frissességétől és tisztaságától, fedetlen fővel haladt napnyugta irányában.

— De miért menjek arra, ahonnan a sötétség, az éjszaka, a természet halála köszönt be — mormogá lehorgasztott fejét felkapva; inkább arra tartok, ahonnan a fényt, a világosságot és reményt kapjuk — s átvágva a réten, kelet felé vette útját.

Meggyorsított léptekkel, mint az, akit valamiféle vágy vagy ellenség kerget, sietett tovább a csendes országúton, a beállott szürkületben. Hirtelen egy nyúl futott át előtte az úton. Nem volt babonás természetű, de mégis, mint olyan, akit a sors már sokat próbára tett, rossz jelnek tekintette. Álmodozásából az út szélén ülő cigányasszony rikósóló hangja verte fel:

— Keszit eszokolom nagyságos úr, áldja meg a devlá sok esztendővel, meg sok egészséggel, hadd jósljam meg a nagyságos úr boldogságát és szerencsáját, — és már keverte durva, fekete kezeivel a piszkos kártyákat.

Bandi különösnek, érdekesnek találta a helyzetet. Soha kártyát nem vettett, de most hirtelen elfogta a vágy, hogy jövőjébe bepillantson, bárha a módját felvilágosodottságával összeegyeztethetőnek nem találta. Mialatt az anyóka rakosgatta és számlálta a kártyákat, Bandi végig futott egész életén. Ezernyi-eser esetet élt át néhány pillanat alatt, s megállapította, hogy élete eddig elég érdekes, változatos volt. De nem volt ideje tovább fűzni gondolatait, mert az anyóka nagy bőbeszédűséggel, de mindég világosan és okosan kezdett beszélni. Bandi nagy figyelemmel hallgatta.

— A nagyságos úr szerencsés esillagzat alatt született. — Sokat küzdött, szenvedett, de ez a kártya azt is mutatja, hogy még nagyon gazdag és boldog lesz.

Most mintha nagyon fontos dolgot akarna mondani, okos és ravasz szemével hosszasan nézett Bandira.

— Van egy nő, kivel egymást igen szeretik. Nagy eset fog még köztük történni, ami a nagyságos úrnak sok szenvedést és bánatot fog okozni, de egy levél azután miudent jóra fog hozni.

Bandin ideges borzongás futott végig, talán a hűvös alkonyati szellő okozta.

Az asszony folytatta:

— Van még azután egy másik kisasszony is,

ki jó szívvel van a nagyságos úrhoz, de az hiába vár, mert a nagyságos úr sorsát a devlá már elintézte.

Bandi elégnék találhatta a sok fecsegést, mert egy pénzdarabot dobva az anyóka elé, visszafelé indult a városba. Kerülő utakon ment haza, hogy gondolataiban senki meg ne zavarja. Baljósalként esengtek füleibe a cigányasszony szavai: hogy sok szenvedésen és bánaton kell még keresztül mennie, hogy célját elérje. Talán még nem volt elég?! Nem telt még meg oszordultig a pohár?

A következő napok a cigányasszonynak adtak igazat.

A városka ifjúsága mákedvelői színelőadásra készülődött. A darab címe: Az arany borju, egy három felvonásos szellemes vígjáték. Az van benne elmesélve, hogy a szép és gazdag leányt hogyan rajongja körül az ifjúság egész hadserege. Civakodnak, marakodnak, gyűlölködnek, párbajoznak, hogy egymást legyűrve az imádott nő kezét elnyerjék; de amikor egy szép napon azt olvassák az ujságokban, hogy Nánási Gábor gyáros esődbe került, anyagilag teljesen tönkrement, valamenyi hős lovag elpárolog, mint a kámför és csak egy férfi marad a kétségbeesett Iluska mellett, az eddig figyelembe és számba se jövő Mogyorósy Gáspár. Iluskának végtelenül jól esik Gáspár kitartó hűsége,

A szemcsés köthártyalob, mely a perlaki, csáktornyai, alsólendvai és nagykanizsai járásokban tájkórosan uralkodik, a többi járásokban és rendezett tabanus városokban pedig szörványosan fordult elő, 2605 esetben jelentkezett; ezek közül gyógyult 309; végleg eltávozott vagy meghalt 87; gyógykezelés alatt maradt 2209.

Rendőri boncolás teljesített 3 esetben; külső hullaszemle volt 35; súlyos testi sértés bejelentett 25; öngyilkosságot 10 egyén követett el; véletlen szerencsétlenség általi halálnak 16 egyén esett áldozatul; szerencsétlen szülés 4 esetében volt orvosi beavatkozásra szükség.

Elmekórnak 8 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát: ezek közül 6 állami elmegyógyintézetbe szállított, 2 házi ápolásban, megfigyelés alatt áll.

Hét éven aluli gyermekek gyógyíttatása 75 esetben lett elmulasztva; a mulasztók ellen a törvényszerű eljárás megindított.

Az állategészségügyi viszonyok elég kedvezők voltak; a ragadó állati betegségekkel fertőzött terület fokozatosan kisebbedett. Ugyanis amíg november elején még 63 volt a fertőzött községek száma, december hó végén az a szám 27-re esökkent. A hivatalból jelentendő fertőző betegségek közül a lépfene, ivarszervi hólyagos kiütés, rühkór, sertésorbán és sertésvész esetei fordultak elő.

Azon betegségek közül, amelyek nem képezik hatósági intézkedés tárgyát, lovakon az influenza, mirigykór és fertőző gégehurut, szarvasmarhákban a szarvasgőzűzők és a fertőző hüvelyhurut esetei fordultak elő.

Védőoltások lépfene, szarvasgőzűzők, sertésorbán és sertésvész ellen eszközöltettek, még pedig 3 községben kizsádkák állatain, továbbá 22 közép és nagyobb gazdaság állatállományán.

Néhány élenk forgalmu állatvásár kivételével az állatvásárok forgalma általában gyenge volt s úgy nemkülönben az állatrakodó állomásoké is. Az utóbbiaké különösen a megelőző évihez viszonyítva — a mikor tudvalevőleg igen erős volt az állatkivitel — tüntet fel jelentékeny esökkenést.

Ami a közgazdasági viszonyokat illeti: a lefolyt időszakban az időjárás enyhe volt. Időszakonként fordultak ugyan elő kisebb fagyok, azonban a hőmérséklet állandó sülyedése nem következett be.

Az elmúlt hónapokban a gazdaságok részben trágya kihordással, részben a még visszamaradt szántások végzésével s erdei munkálatokkal voltak elfoglaltva. A trágyahordást az enyhe

nemeslelkűsége és férfiasága s azzal jutalmazza meg, hogy kezét nyújtja a boldog férfiuak.

A színlapokon az volt olvasható, hogy Iluska szerepét Szemes Magda, Gáspárét pedig Bogdán Zsiga fogja játszani. Csak ez kellett Bandinak. Bogdán Zsigában már amúgy is vetélytársat sejtett, most már biztosra is vette, hogy Magdát elveszítette. Kétségbeesetten erőlködött, hogy kiszabadítsa magát ezen gyöttrő gondolatok alól, de minél jobban iparkodott, annál inkább meggyőződésévé vált, hogy Szemes Magda most már örökre Bodnár Zsigáé.

Lelki harcát mélységesen titkolta, s molesyogó arccal jelent meg az előadásban is. A színházat zsúfolásig megtöltötte a közönség. Forró volt a levegő, Bandi idegesen húzgálta csinos bajuszát s nem bánta volna, ha az egész játéknak már vége volna. Csöngetés jelezte, hogy kezdődik az előadás. Mindenki feszült figyelemmel nézett a színpad felé, s esőndes moraj futott végig a termen, amikor a függöny felgördült. A sok szülő, rokon, jó barát izgatottan és érdeklődéssel leste a szereplők minden egyes mozdulatát és szavát. A felvonás közepe táján, — mintha csak az álmod világában lenne az ember, — világoskék ruhában, kis fehér köténnyel, hajában piros szegfűvel, arcán az elfogódottságnak halvány piros jelével, — libent be a színpadra, a mesebeli tündérlány:

időjárás némileg megnehezítette ugyan, de az éjjeli fagyok ezen munkálatnak, habár nem is folytatódásos, de időszakos végzését lehetővé tették.

A vetések fejlődésére az időjárás kedvezőnek mondható, amennyiben a többnyire erős vetések nem lettek kitéve a hó által okozható károsodásoknak. A vetésekben az ősz folyamán fellépett különböző rovar károk nem szaporodtak.

Az állatállomány takarmányozása a viszonyokhoz képest elég kedvező volt, mert a takarmánykészletekben egyrészt az őszi hosszú legeltetés folytán, másrészt pedig annak következtében, hogy a fagyok a vetések legeltetését lehetővé tették, megakartítás volt eszélhető. Azonban a szalmában nagyobb hiány észlelhető.

A közeledő tavaszi vetési időnyre való tekintettel meg kell említenem, hogy az apró takarmánymagvak, valamint a takarmányrépák magvainak árai tetemesen emelkedtek s minthogy alig fog kellő mennyiségű vetőmag rendelkezésre állani, nem ajánlható eléggé a gazdáknak, hogy szükségletüket mielőbb beszerezzék.

Hasonlóképp áll a dolog a burgonya vetőgumójának beszerzésével is. A megye egyes részein egészséges burgonya termelt; míg más részeken erősen fertőzve van az, mindenféle burgonya-betegséggel s ez okból a beteg vetőgumó kellő időben való kieserítése szintén ajánlható.

Ami az árakat illeti: az állatárak november és december hónapokban emelkedtek. Főképp a sertésárak azok, amelyek igen fölmentek. Élőszűben 136—144 fillért is kellett fizetni. A gabonárák lényeges változást ez időszakban nem mutattak. Volt ugyan némi ingadozás az árakban, de az őszi árakhoz viszonyítva, lényeges változás nem állott be. A boráraknál sem volt lényeges változás észlelhető. Számos bortelemelő gazda még ma sem tudta eladni borait. A takarmányárak, melyek alacsonyabb színvonalra szálltak le az ősz folyamán, szintén nem változtak lényegesen.

A tél folyamán a különböző testületek által megtartott gazdasági előadások és háziipari tanfolyamok szép látogatottságnak örvendtek. Az ily módon terjesztett elméleti ismereteknek a gyakorlatban való hasznosítását már észlelni lehet s a háziipari készítmények előállítására szép fejlődést mutat.

A törvényhatósági közutak az elmúlt időszakban a nedves időjárás folytán sok helyen felágyultak s ennek folytán azokon kerékvágások képződtek, ami a közlekedést kedvezőtlenül befolyásolta. Az utzemélyzet kavicssterítéssel, a kerékvágások behuzásával és árlehuzással foglalkozott kellő eredménnyel úgy, hogy a közlekedés sehol sem volt megakadályozva.

Szemes Magda.

Mintegy varázsütésre száz és száz tenyér összpódott össze s toboit lelkesedéssel Magdáknak. A hangulat Bandit annyira magával ragadta, hogy mikor már mindenki lecsendesedett s hallhatóvá lett Magda ezüstesengésű tiszta, kellemes hangja, ő még mindég tapsolt. Sokan hátrafordultak s vigyorogva nézték a nekihevílt, kipirult arcú ifjút. Ha tudták volna, hogy Bandi e pillanatban nem a földön, a színházban, hanem az álmod világában érezte magát...

Gyönyörű összhangban, zavartalanul folyt az előadás. A szereplők mindegyike tüntet erején, képességein. Következett a legnagyobb, a leghatásosabb jelenet, amikor a hősök gyáván megfutamodnak, a gyávának tartott férfi pedig hősiiesen viselkedik. Bandi szívszorongva várta e jelenetet, mert úgy érezte, hogy ez az ő életére is döntő befolyással lesz.

Bogdán Zsiga esetenül állott Magda előtt. Zavarodottan tekintett rá, de végre úrrá lett benne az akarat s megezőlalt:

— Mondja Ilus, látott-e már vadvirágot elhagyottan, meghúzódva a hatalmas tölgyek aljában?

— Nem értem a célzást!

— Hát látott-e megrugdalt, kivert kutyát, amely egész erejével rohan megtámadott gazdája védelmére?

Említésre méltó építkezés — mivel erre ezen időszak nem volt alkalmas — nem fordult elő.

A vármegye területén az 1909. évi november hó 1-étől december hó 31-éig előfordult tüzesetek száma 16 volt, amelyeknél az összes elhamvasztott érték a betérjesztett kimutatások szerint 41713 koronát képviselt. Biztosítás folytán megtérül ebből 5615 korona érték s így a szenvedett kár 36097 koronára rúg.

A tüzet, a teljesített vizsgálatok szerint, 3 esetben gyermekek játéka, 1 esetben gyújtogatás, 6 esetben gondatlanság okozta; a tűz keletkezésének oka 6 esetben kideríthetetlen maradt. A személy- és vagyonbiztonság súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekményekkel nem lett megzavarva; a kisebb bűnesetek tettesei pedig legnagyobb részben a csendőrség által kinyomozva és az illetékes hatóságnak feljelentve lettek.

A m. kir. csendőrség által az elmúlt időszakban ember élete elleni büntetért 5, súlyos testi sértésért 10, hatóság elleni erőszak büntetért 3, lopásért 30, szemérem elleni büntetért 3, csalásért 9 és gyújtogatásért 18 egyén lett tartóztatva; különböző természetű kihágásokért pedig 69 tettes lett az illetékes hatóságoknak följelentve.

Zalaegerszeg város ügyei a vármegyén.

Zalaegerszeg város képviselőtestülete hosszas tárgyalások, tanácskozások és meglehetősen izgatott viták után elhatározta, hogy felállítja a városi takarékpénztárt.

Mindenki természetesen találta, hogy több városi képviselő, akik érdekeiket a városi takarékpénztár felállítására látják, vagy azt vitatták már az előzetes tárgyalás alkalmával is, hogy a város olyan kockázatot vállal, amely az egész polgárság érdekeit veszélyezteti, — fellebbezést adott be a képviselőtestület határozata ellen. Elvégre mindenkinek szabad és kell a saját érdekeit védelmezi s afelett, hogy a községi takarékpénztár mennyiben jár az özpolgárságra nézve kockázattal, vagy közgazdasági előnyökkel, lehet vitatkozni.

A képviselőtestületnek az a tekintélyes többsége, amely a takarékpénztár felállítására mellett nyilatkozott, megnyugvással fogadta a fellebbezést s bizalommal nézett a vármegye döntésére. Mert úgy volt és van meggyőződve, hogy olyan autonóm területen áll, amelyet a felügyeleti jogot gyakorló hatóságok érinteni nem akarnak s nem gördítenek akadályt azon törekvés elé, hogy az adósságokkal és súlyos közterhekkel küzdő város a helyzete könnyítésére alkalmas

Ilus tagra nyílt szemmel bámul az egyre hervuló ifjúra és felelt:

— Oly különös maga most Gáspár. Ha tudnám azt, hogy célzásai mi kettőnkre vonatkoznak, azt mondanám: Gáspár ne kínozza magát, csak próba volt az egész, látni akartam, méltó-e a jutalomra és én annak találtam.

Gáspár megragadja Ilus mindkét kezét:

— Óh, hát meg akarom, meg tudná osztani életét az enyémmel, rám merné bízni sorsát, boldoggá akar tenni, hogy viszont boldogíthassam? Feleljen édes Iluskám!

Felelet helyett azonban Iluska aranyos szöke fejét Gáspár széles vállaira hajtja. Ez összes szerelmi vallomása.

A függöny legördül.

A kihívásnak és ünneplésnek vége-hossza nem volt. Mindenki ragyogó arccal üdvözölte Magdát s boldog volt mindenki, aki csak kezét megfoghatta. Csak egy ember érezte magát végtelen szerencsétlennek, a sarokban sápadtan, lehorgasztott fejjel ülő Bandi.

Immár egész világos volt előtte, hogy Magda szerelmével Bodnár Zsigát ajándékozta meg. Különbömben miért nézett volna rá oly szerelemittasan, miért hajtotta volna fejét a vállára oly odaadó simulékonyossággal? Csak egy szó lehet erre a felelet: szereti. Mindenkire haragudott, irigykedett, aki Magdával beszélt, aki vele

mas eszközöket saját legjobb belátása szerint keresse.

Hogy mi volt a képviselőtestület határozatának indoka, mindenki jól tudja.

Már ezidő szerint is meghaladja a pótdó a 100%-ot. A községi terhek fokozásában azonban még mindig nem értünk el a végső határig, mert a megoldásra váró feladatok hosszú sora áll előttünk. A kaszárnyát fel kell építeni; az elemi iskolák elhelyezése immár tarthatatlan; a város több utcája nincs kiköveztve; nincs csatornázás, nincsenek egészséges ivóvizet szolgáltatató kútutak; a posta részére, az ovoda berendezésére nagyobb összegekre lesz már a legközelebbi jövőben szükség; a közbiztonság közegészségügyi tekintetben százféle kifogás alá esik s igazán csak a kényszerhelyzettel lehet megmagyarázni, hogy a hatóságok s a község a nyári furdóitól alig néhány száz méternyire fekvő szennyes, bűzös, ellenőrizhetetlen telepet megtűrik s a város népe nyaratszaka abban a vízben lubickol, amelyet a vágóhídi piszok napról napra megfertőzött.

Még sok egyéb olyan dolgot lehetne felsorolni, amire a városnak pénz kell, még pedig minél hamarabb.

Azt azonban belátta mindenki, hogy az adóprést tovább szorítani — nagy közgazdasági veszedelem nélkül — nem lehet. Önkénytelenül is arra a gondolatra kellett jutniok a város vezetőinek, hogy a polgárság újabb megterhelése nélkül új jövődelmi forrásokat kell nyitni.

De hiszen ez a gondolat nem új és nem eredeti. Amikor Magyarország városainak polgármesterei kongresszust tartottak, a városok háztartásának egyensúlyát s a további fejlődést csak úgy látták biztosíthatónak, ha egyrészt az állam a városoknak megfelelő segítyt nyújt, másrészt a városok maguk jövődelmező üzemeik teremtése által igyekeznek bevételeiket fokozni. A polgármesterek között bizonyára több világlátott és tapasztalt ember van, akiknek volt alkalmuk a községi takarékpénztárak működését a külföldön is közelről látni s többnek az a meggyőződése, hogy a községi takarékpénztárak a városokra nézve az önszegély hatalmas eszközei, amellyel egyáltalában nem olyan romboló hatású intézmények, amelyekről akár a polgárságot, akár a pénzügyet féltetni kellene.

A napilapokban, közgazdasági kapacitások tollából származó szakközleményekben ugyszólván napról napra hangzott a buzdítás, hogy a városok igyekezzenek jövődelmeiket hasznos közgazdasági alkotásokkal gyarapítani s a községi takarékpénztárak létesítésével új bevételekhez jutni.

Magyarország több városában a hitelpénztárak

annak a teremnek a levegőjét szívta és minden-
kiben boldogságának megrontóját látta.

Összeszedte minden erejét, hogy Magdának gratuláljon. Féltve közeledett feléje. Magda éppen akkor fordult hangos, kedves kacagással egy ismerőse felé. Bandi azt hitte, ő tőle fordult el, hogy őt kacagja ki. Összerázkódott. Fejét vesztve tört át a tömegben s mint egy lenézett, megalázott ember rohant haza.

Még azon éjszaka kitört rajta a láz. Kórházba került. Az orvosok tehetetlenül állottak ágyánál. Barátai részvétellel keresték fel, de ő semmit nem szólt, csak mereven bámult lázban égő szemmel egy pontra, ahol egy szőke fejét vélt látni, amely folyton kacag

A tizedik nap reggelén levelet hozott a posta Bandinak. Rózsaszínű, illatos levélke volt, mely Bandit roppantul felizgatta. Csak annyi erő volt benne, hogy elolvashatta a tartalmát:

Kedves Bandi!

Az okozott sok fájdalomért bocsásson meg, de Isten látja lelkemet, ártatlan vagyok. Ma délután anyuskával együtt meglátogatjuk. Viszontlátásra.

Magda.

Mosolyogva, átszellemült arccal hanyatlott vissza páruájára.

A cigányasszony jóslata eddig beteljesedett.

nagy prosperitással működnek s a városok ezzel jelentékeny támogatáshoz jutnak. És hogy a hatóságok égisze alatt működő pénzügyes intézetek eszméje már nálunk sem új dolog, bizonyítja az is, hogy nagyon rövid idővel ezelőtt Zalavármegye törvényhatósági bizottsága is egész komolyan foglalkozott egy vármegyei takarékpénztár felállításának tervével.

A közvélemény tehát ugyszólván preparálva volt arra, hogy a községi takarékpénztár tervét örömmel fogadja s a képviselőtestület nagy többséggel el is fogadta azt a tervezetet, amely szerint a város a községi takarékpénztárt felállítja, a szükséges alaptőkét 5%-kal kamatozó kölcsön útján szerzi meg, a város kezelésében levő alapokat szintén a takarékpénztár által gyűmölöszteti.

Azt hittük: ezzel a takarékpénztár sorsa el van intézve. Ha meg is fellebbezték, ez csak ideig óráig tartó halasztást eredményezhet, mert hát az önkormányzatok elhatározásait nem szokták túlzott gyámkodással korlátozni. Különösen pedig a legújabb időben olyan volt a szellem legfelsőbb helyén is, hogy inkább az önkormányzati jogok kiterjesztésének, mint összezsugorításának kedvezett.

Nagy volt tehát városszerző a meglepetés, amikor az állandó választmány olyan határozati javaslatot fogadott el, hogy a községi takarékpénztár felállítására vonatkozó képviselőtestületi határozat jóváhagyásának megtagadását ajálja a törvényhatósági bizottságnak. Mert — amint az előterjesztés bizonyítja — a képviselőtestület határozata és tervei ellenkeznek a törvénnyel.

Ezzel az állítással szemben ezidő szerint nem tudok vitatkozni. Először azért, mert nem ismerem a javaslatot és indokait; másodsor azért, mert nem vagyok járatos a törvény szóhasználásában s nem tudom azt sem, mennyiben eshetik a törvényesség szempontjából kifogás alá a város elhatározása. De az már nekem is talányos, mint annyi embernek Zalaezerszegen, hogy miért törvénytelen nálunk az, ami Magyarország más városában törvényes? Miért szabad Puskásfalván községi takarékpénztárt felállítani s miért nem szabad Zalaezerszegen? A határozat más városok példája után hozott; a módoszatok legnagyobb részben utáztatok, ugyszintén az alapszabályok is. Hogyan lehet tehát az, hogy más vármegyékben törvényesnek és helyesnek találták ugyanazt, amit nálunk törvényellenesnek s helytelennek találtak? Vagy talán csak a szemüvegben s a szándékban van a hiba? Másutt talán arra igyekeztek indokokat találni, hogy: miként lehessen a városok határozatát jóváhagyni, míg nálunk olyan okok után kutattak, amelyek a jóváhagyás megtagadását támogatják? Mert bizony a paragrafusokból sokszor ezt is, azt is ki lehet hámozni. Attól függ, hogy milyen szándékkal kutat köztük az ember.

De fogadjuk el azt, hogy tényleg ellenkezik a törvénnyel a város határozata. Akkor meg arra a régióta hangoztatott igazságra bukkanunk, hogy a városi önkormányzati rendszer, ahogy azt a ma érvényben levő törvények szervezték, régen megérett az alapos reformra. Ahol a gyámkodásnak akkora hatalma van, hogy a városok saját javaikkal nem rendelkezhetnek és saját elhatározásunkból, a maguk zsebére semmit sem tehetnek, ott nincs önkormányzat. Az autonómia csak fikció — s az önkormányzati jog — a városi önkormányzat keretén s érdekkörén kívül álló tényezők kezébe van letéve.

Nem ezt bizonyítja e az is, hogy Zalaezerszeg város polgármesterének fizetésemelésére vonatkozó képviselőtestületi határozat is megsemmisítésre van szánva?

A polgármester fizetése 3600 K. A képviselőtestület úgy találta, hogy ez nem méltó sem az álláshoz, sem a városhoz. Felemelte tehát a fizetést 4800 koronára. A vármegyén ezt is törvényellenesnek mondják. Ott jobban értik a törvényt, tehát az állítást el kell fogadni. Én azonban egész határozottan tudom, hogy Magyarország sok r. t. városában magasabb fizetése van a polgármesternek, mint 3600—4400 K. Másutt szabad a városoknak tisztviselőiket jutalmazni, nálunk nem.

Szóval: ahány ház, annyi szokás, annyiféle felfogás. Mi még nagyon messze vagyunk attól, hogy egységes felfogás uralkodjék a közigazgatás terén is. Minden vármegye külön ország. Egyikben szabadabb a mozgás, mint a másik-

ban. Ezért a városoknak az a törekvése, hogy felszabaduljanak a gyámkodás alól, feltétlenül jogos és méltánylandó, mert intellektuális és anyagi erejükkel, rengeteg áldozataikkal fogva nem méltók arra a helyzetre, hogy önrandalkozási joguk lépten-nyomon korlátoztassék.

(X. Y. Z.)

Ezen ügyekre vonatkozólag még egy másik cikket is kaptunk, amely a következőket mondja:

Mult hétfőn az a hihetetlennek látszó hír terjedt el, hogy Zalavármegye állandó választmánya mult hétfőn, e hó 7-én tartott ülésében állást foglalt Zalaezerszeg t. t. városnak a községi takarékpénztár létesítésére irányuló határozata ellen; valamint azon egyhangulag hozott határozatával szemben, mellyel a polgármesternek eddig élvezett javadalmazását a létező viszonyokra s a polgármester által elfoglalt állásra való tekintettel, évi 1200 koronával felemeli.

Nem akarunk azzal foglalkozni, hogy e hihetetlennek látszó hír milyen konsternációt szült a város községe körében s annak minden rétegében, hanem csak arra akarunk rámutatni, hogy az állandó választmány javaslata városunkkal szemben egyenesen méltánytalan, igazságtalan és káros hatása.

Zalaezerszeg város községi takarékpénztárát óhajt létesíteni abból a célból, hogy a vállalat révén nyerendő hasznóból a községi pótlékok csökkenthesse s a polgároknak eső terheket egybírhesse; mert ha látjuk, hogy a létező takarékpénztárak rövid idő alatt óriási vagyonszerzések szert, amellyel, hogy a részvényesek is busás jövődelmet húznak részvényeik után, nem látjuk be, miért ne tehetné ezt egy város is, melynek épp ugy kötelessége arra törekedni, hogy jövődelmét lehetőleg emelje, mint az egyes embernek vagy társulatoknak. Vagy talán ez privilégiuma egyeseknek?

Már maga az a tény, hogy a képviselőtestületben egyedül és kizárólag csak a helybeli takarékpénztárakban érdekelt vezető egyének opponáltak az eszme ellen s csak ezek fellebbezték meg a nagy szótöbbséggel hozott határozatot, nem amellyel tanúskodik-e, hogy a községi takarékpénztár igenis hasznos hajtó vállalkozás s a takarékpénztárak a keletkező konkurrenciától tartanak.

Vagy attól félnek, hogy iskolát csinál az eszme? Igazságtalan az állandó választmányok a polgármesteri javadalmazás tárgyában hozott határozattal szemben tanúsított magatartása is. Mert mit akart a képviselő-testület ezzel az egyhangulag hozott határozatával? Azt, hogy a mindenkori polgármester olyan javadalmazásban részesüljön, hogy ne legyen kénytelen anyagiakkal küzdeni. Hogy független s tiszteletes magát minden oldalról. És, kérjük, nem áll-e módjában a mindenkori polgármesternek a kérdéses fizetés javítását tisztelesen felülmúló összeget a városnak megtakarítani?

Nem szólunk dr. Korbai Károly ez idő szerinti való polgármesternek általánosan elismert takarékoságáról, aki rövid néhány évi működési ideje alatt is ezeket takarított meg városának és fog megtakarítani a jövőben.

A fizetésjavítást kimondó képviselő-testületi határozatot a közgyűlés egyhangúlag hozta meg. Azt egy fiktív név alatt egy nem létező személy, idegen községben feladott távirattal támadta meg. A távirati fellebbezésnek Varga József zalaezerszegi adófizető — van aláírva. Ilyen nevű adózó több van a városban, azonban ezek közül egyik sem azonosította magát a fellebbezővel, nyilvánvaló tehát, hogy egy nem létező személlyel állunk szemben.

Téve, tagadva, hogy a fellebbező létező személy volna, akkor is helytelen a választmány állásfoglalása, mert épp úgy, a mint a vármegye törvényhatósági bizottsága a plébániái templomban levő orgona beszerzése alkalmával, egy személy által beadott fellebbezés dacára a képviselő-testület határozatát emelte jogerőre, pedig a fellebbező érdekelt fél volt s fellebbezését a vármegyei közgyűlésen élő szóval is indokolta, most egy nem létező személynek semmitmondó fellebbezésével szemben a képviselő-testület állásponjtjára kellene — igazság szerint — helyekednie. Mert a következtelen elbírás nem méltó egy olyan tiszteletreméltó testület tekintélyéhez, mint a miú a vármegye állandó választ-

mánya. Ez veszélyes precedenset szülne a jövőre nézve.

A városnak autonómikus joga, sőt kötelessége tisztviselőinek olyan dotációt nyújtani, őket olyan helyzetbe juttatni, hogy ne legyenek kénytelenek anyagi zavarokkal küzdeni. Mert csak olyan tisztviselőtől követelhetünk jó, értékes és megbízható munkát, akinek tisztességes megélhetést biztosítottunk.

Minden ember azért dolgozik, hogy megélhesen. A város polgármestere is megkövetelheti, hogy munkásságát és szorgalmát qualificationához és elfoglalt állásához mértén honorálják. Ha a város nem gondoskodik első tisztviselőjének megfelelő dotációjáról, aligha találkozik ezen díszes, de egyszerűsággal felelősségteljes állásra megfelelő egyén. És megtörténhetik újból városunkkal az, ami már megtörtént, hogy t. i. nem vállalkozik senki a polgármesteri állásra.

Vannak az állandó választmányban is, a törvényhatósági közgyűlésen is olyanok és azt hiszük többen, akik tisztí fizetésükből élnek; ezek tudhatják legjobban, hogy mi az, ha a tisztviselő anyagi gondokkal küzdve kénytelen dolgozni, azért jogosan elvárható ezektől, hogy a város közgyűlése által hozott eme szükséges és méltányos határozatot az ő hathatós támogatásukban részesítsék és érvényre emelésében közreműködjenek.

Mert a mi az egyiknek tetszik, a másiknak jól esik.

A vármegye törvényhatósági bizottsága a községekről szóló 1886. évi XXII. t. 24. §-ában elsorolt, vagy a 25. §. értelmében fellebbezett ügyekben a 115., 116. és 117. §§-okban felsorolt eseteken kívül csak akkor avatkozhatik a község belügyeibe, ha a törvényhatóság közbenjárását vagy segítségét maga a község képviselői kérik ki és veszi igénybe. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés tehát a polgármesteri javadalmazás felemelése tárgyában hozott határozatot csak tudomásul veheti, de azt megsemmisíteni jogában nem áll, mert ezáltal a hivatkozott törvény szakaszokban körülírt esetek egyike sem forog fenn.

Az idézett törvény alapvető gondolata, helyes rendelkezése, hogy a község a törvény által megszabott korlátokon belül önmaga, önállóan intézi saját belügyeit, ezekre tehát csak a törvényben előírt esetek fenforzása esetén van joga a vármegye közgyűlésének befolyást gyakorolni.

A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör hangversenye.

A rövid farsang méltó és zajos befejezése volt a Z. I. M. K. hangversenye, amelynek művészi sikere nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a másodkövető tanomulatság a fényes és vidám bál közönséget reggelig együtt tartsa.

Évek óta nem volt már Zalaegerszegen olyan mulatság, amelynek hangulata versenyre kelhetett volna a kör hangversenyével. Az első pillanattól az utolsóig, amely másnap majdnem déli felé következett be, fesztelen jókedv töltötte meg az „Arany Barány“ szálloda hatalmas termeit. A nagyteremben folyt a tánc kiváló kivirradtig; a kisteremben a Kaszinó helyiségeiben osengett a pohár. Minden asztalnál jókedvű társaságok, vidám arcok.

Napsugaras, enyhe reggel következett. A villamos lámpák feleslegessé váltak, napfény töltötte meg a termeket. De a közönség egy része még mindig nem sietett hazafelé. Nyáry Feri bandája holtra fáradtan is húzta jókedvvel, szakadatlanul a néhány táncos pár még tíz órákor is járta a csárdást. Tíz óra után ért véget a mulatság, amely visszaidézte egy-egy szakára a hajdani híres bálók hangulatát.

* * *

A hangverseny minden száma művészi nívón állott s a nagytermet zsúfolásig elfoglaló közönség nem fogyott ki a tapsból, amellyel a szereplőket kitüntette.

Az első szám Ábrányi Emilnak „A végrehajtó“ című egyfelvonásos vígjátéka volt.

Az összejátékról s a darab beállításáról szólva el kell ismernünk, hogy annyira gondosan kidolgozott és kifogástalan műkedvelő előadást még nem volt alkalmunk élvezni. Nem láttunk egy stilszerűtlen mozdulatot, nem volt egyetlen hang, amely a hatást zavarta volna. A szereplők egyenként és együtt valóságos műkedvelő művészek. Hantke Emil tanfította be és rendezte az előadást, amelyen meglátszott a szereplők ambíciója s a mindenre figyelmes rendező hatása.

Szeléné Czobel Aranka urasszony özvegy Majorné szerepét játszotta. Már a megjelenése is kedves és lebilincselő. Nyugodt, elfogulatlan játéka pedig fejlett izléssel tanuskodott. Minden jelenetében egyformán kitűnő volt s határozott egyéni alakítást mutatott be.

Semetke Didike játszotta Biri szerepét. Bájos leányalak, aki eszességével, szívének jószágával derűsül teszi a darabot. Semetke Didi eltalálta a szerep hangját, azt a közvetlen modort, amely ment az érzélgősségtől, de mélyebb érzéseket árul el.

Briglevics Milica mint Náni szakácsné mutatott be kiválóan sikerült alakítást. A szerep nem nagy, de kedves és élénk, amely előnyöket Briglevics Milica jól kihasználta.

Kosztarabcsy Ferenc a címszerepet játszotta. Nem első debütje a világot jelentő deszkákon s a közönség jól ismeri kiváló képességeit. Kosztarabcsy művész ember, kitűnő zenész s époly jó színész. Alakításait nem kell a műkedvelőkre szabott mértékkel mérni. A szigorúbb kritika szemüvegén át nézve is Csabgy Gáspár szerepét kitűnően adta; műzilése egy pillanattal sem hagyta cserben s bőven részolgált a közönség zajos tapsaira.

De a siker oroszlanárse mégis Fehér Miklósé, aki Szabady Lajos, a szerény, tudós, de félszeg filozófust adta. Maszkja mesésen találó volt, hanghordozása, modora, mozdulatai annyira jellemzők, hogy a közönség minden jelenete alkalmával zajos derűltségben tört ki.

Cséry Bálint Fehérváry Nándor szerepében a kegyetlen, cinikus, de elegáns fellépésű nagyvárosi ügyvéd alakját kifogástalanul eltalálta. Hódy Lehel rövid szerepében (Koppanos Ferenc végrehajtói) különösen maszkjával hatott.

A műkedvelő előadás után Sándor Zsigmond hegedű szólója következett. Schaikovezky hegedűversenyét és Sarasate „Cigányosan“ című hangverseny darabját játszotta, Balázs Mártonné urhölgy zongora kísérete mellett. Sándor Zsigmond művészi játéka, mint mindig, ezúttal is nagy hatást keltett. A csodálatosan fejlett technika, a végtelenül finom pianók, a határozott egyéni felfogás, a verbeli zenész fejlett izlése Sándor Zsigmondot igazi művészé avatják. A közönség mélyeséges esendben hallgatta végig a gyönyörű darabokat, a művész remek előadásában, amelyet még fokozott a precíz kíséret, ami nem könnyű zenei feladat.

Az utolsó szám a zenekaré volt. Az I. M. K. zenekarának játékról szinte felesleges elismerőleg szólni akkor, amikor komoly zenészek állítják, hogy hasonló művészi készséggel bíró zenekar kevés van az országban; a Zalaegerszeghez hasonló kisebb városokban pedig bizonyosan nincs. A legnehezebb klasszikus darabok szerepelnek a repertoárban s az előadás annyira precíz és biztos, hogy kifogásolni való nem akad. A zenekari tagok odaadása és szorgalma mellett Sándor Zsigmond vezetésének, fáradtságának, zenei tudásának sikerülhetett csak ilyen kiváló eredményt felmutatni.

Ezúttal a zenekar Wagner Bölcső dalát és

Beethovennek az Egmont című szomorujátékhoz írt nyitányát játszotta.

Hangverseny után a közönség kivonult a melléktermekbe s nemsokára megkezdődött a tánc.

Még kell emlékeznünk még arról is, hogy a hangulat zavartalanságához hozzájárult a kifogástalan kiszolgálás. A nagy közönségnek nem volt oka panaszra, ami ekkora sokadalomban elég elismerés a vendéglősnek.

Nyáry Feri zenekara is részolgált a díszretré. Húr szakadtáig húzta jókedvvel, fáradhatatlanul.

Szóval minden összejárt arra, hogy az est jól sikerüljön.

A jelenvolt hölgyek névsorát lehetetlen volt összeállítani.

Az estély összes bevétele volt: 684 K 90 f, összes kiadása: 389 K 50 f, tiszta jövedelem: 295 K 40 f. Felülfizetések Havas Kristóf, Tivolt János 4—4 K, N. N. 1 K, Breisach Sámuel 3 korona.

Pénzüntézetek.

A zalaegerszegi pénzüntézetek múlt héten tartották meg évi közgyűléseiket.

Általánosságban pénzüntézetek szoliditására s feltétlen megbízhatóságáról számolhatunk be, ami a közönség megnyugtatóra szolgálhat, mert nyugodt lehet afelől, hogy biztos kezekre bizza a vagyont s a hitelkények elég kielégítést találnak.

Az üzletmenetben nagyobb élnökség, jelentősebb mozzanat nem volt észlelhető, ami a közgazdasági életben már régebben tapasztalt pangásra, a pénzpiac helyzetének gyakori változására s a politikai viszonyokra vezethető vissza. A vállalkozási kedv lanyhasága, a bizonytalan közgazdasági helyzet, a külpolitikai viszonyokban beállott feszültség a legszélsebb perifériákon is éreztetik hatásukat. Pénzüntézetek szilárd megalapozására s körültekintő vezetésére vall, hogy a kedvezőtlen viszonyok mellett is erősödtek. Betétállományuk stabil és emelkedő irányzatot mutat. Kihelyezéseik állandók, veszteségeik nincsenek.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár r. t. február hó 5-én tartotta 41-ik évi rendes közgyűlést Hajik István elnöke alatt.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság és felügyelő bizottság előterjesztéseit s az igazgatóságnak az intézet gondos vezetéséért s az elért eredményért köszönetét fejezte ki.

A közgyűlés — nagy betétállományára való tekintettel — elhatározta, hogy alaptőkéjét felemeli. Az alaptőke felemelésére vonatkozó határozatot alább közöljük.

A mérleg jelentékenyebb számadatai következők: alaptőke 200.000 K, nyúgdíjalap 80.000 K, tartalékok 289.818 K 29 f, betétek 4.262.584 K 25 f; váltótárca 1.928.474 K, 95 t; jelzálogkölesönök 1.708.549 K 20 f; törlesztési kölesönök 201.113 K 59 f; előlegkölesönök 23.506 K 19 f; folyószámlaadások 244.141 K 25 f; értékpapír állomány 648.202 K 70 f; ingatlan 150.000. A tiszta nyeresemény 94.016 K 08 f, amelyben 13.182 K 35 f 1908 évi nyereseményt foglaltatik.

Az 1909 évi tiszta nyereseményből részvényenként 85 K osztalék esik.

Az alaptőke felemelésére vonatkozólag a következő felhívást bocsátották ki:

A Zalaegerszegi Takarékpénztár r. t. az 1910. évi február hó 5-én tartott közgyűlése a részvénytőkének 200 db újabb 500 K névértékű részvény kibocsátása által 300.000 K-ra való felemelését határozta el a következő feltételek mellett: A régi részvényesek részére az elővételi jog biztosítatik olyképpen, hogy két régi részvény után egy új részvény vehető át. Minden új részvényre 1000 K fizetendő be. —

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által asporta ajánlva.

Miközben értékesen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Az üveget 4.— korona.

Az elővételi jog csak 1910. február hó 15-től 1910. évi március hó 15-ig gyakorolható olyképpen, hogy a régi részvények szelvény ív nélkül az intézetnél a hivatalos órák alatt bemutatandók a jogosultsági jegy kiadása céljából. A határnap elmulasztásával az elővételi jog megszűnik. — Azon új részvényeket, melyekre nézve az elővételi jog nem gyakoroltatik, az igazgatóság nyilvános árverés útján értékesíti, de nem 1000 K-nál alul. A netán elérendő többlet az intézet javára esik. — Az új részvények 1000 K átvételi ára 3 részletben fizetendő be: a) az első részlet vagyis fél új részvény jog után 100 K és az egész új részvény után 200 K, az elővételi jog bejelentésével egyidejűleg elismervény ellenében, legkésőbb 1910. március hó 15-ig; b) a második részlet vagyis 100 K illetve 200 K legkésőbb 1910. április hó 15-ig; c) a harmadik részlet vagyis 300 K illetve 600 K legkésőbb 1910. június hó 15-ig fizetendő be; d) minden részletfizetésekor annak 1910. január 1-től számítható 5% kamata is befizetendő; e) jogában áll azonban minden részvényesnek a megállapítottnál nagyobb részleteket is, avagy az 1000 K-át egyszerre is befizetni. — Bármely részletfizetés elmulasztása esetében a bejelentett elővételi jog megszűnik és a befizetett összegek az intézet javára esnek és az ekként felszabaduló részvények 4. p. értelmében értékesítettek. — A kibocsátandó új részvények az 1910. évi nyereségben a régi részvényekkel egyenlően részesülnek. — Fél részvények nem adatkak ki, miért is az új fél részvényről szóló elismervény a tulajdonos által egy másik részvényes hason fél elismervényével magán uton egyesítendő és mint egyesítettek az intézetnél legkésőbb 1910. évi október hó 1-ig bemutatandók, mert az ezen határnapig egyesítve be nem mutatott fél elismervények értéktelenné válnak és a kir. közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen fognak eladatni, a befolyandó vételár — az elismervények birtokosainak illetőségük arányában fog kiadatik, esetleg részükre bírói letétbe helyezni. — A kibocsátandó 200 db új részvény a harmadik részlet befizetése alkalmával bejelentendő tetszése szerinti névre fog kiállítatni. — Az új részvények 1910. évi október 1-től kezdve az 1000 K befizetést igazoló elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők lesznek. — A kibocsátandó 200 db új részvény után befolyandó 200.000 K-aból 100.000 K-a a részvénytökhöz eszotlatatik, 72731 K 71 f, a rendes tartalékaiknak 300.000 K-ra való felemelésére fordítatik, míg a 27268 K 29 fillérből az ezen művelet keresztülvitele által felmerülő költségek levonása után fennmaradó összeg a rendkívüli tartalékalap gyarapítására fordítatik.

A Zalavármegyei Takarékpénztár r. t. 10-ikén tartotta meg az évi rendes közgyűlést Krosetz István h. elnök vezérgazdátó elnöklete alatt.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését egyhangulag tudomásul vette, a mérleget s a felosztási tervet elfogadta és az igazgatóságnak a felmentvényt megadta. Egy 400 K névértékű részvényre 54 K osztalékot fizetnek. A szelvényeket az intézet pénztáránál a jövő héttől kezdve beválják.

A közgyűlés elhatározta, hogy az igazgatóságot még egy taggal kiegészíti s ezen tagsági helyre Kosuba Emil gyógyszerészt egyhangulag megválasztotta.

A takarékpénztár alaptőkéje 60.000 K, a tartalékok pedig az ideai dotációival 80.000 koronára emelkedtek. A betétállomány 1.005.817 K 33 f, a váltótárcsa 817.226 K 81 f, a jelzálogkölesők összege 299.358 K; az értékpapír állomány 31023 K; az ingatlanok értéke 42.706 K 83 f.

Az 1909 évi tiszta nyeresmény 22.381 K 83 f, amelyből 8100 K a szelvények beváltására, 6119 K 60 f a tartalék dotálására, 4056 K 43 f az igazgató, igazgatóság, felügyelő bizottság és hivatalnokok jutalékára, 300 K jótékonycélra, 120 K a könyvelő gyakorolok, 110 K az intézeti szolga jutalmazására, 600 K az intézeti ház értékéből való leírásra használtatik fel, 2333 K 80 f pedig a jövő évi számlára vitétik át.

A Zalamegyei Központi Takarékpénztár r. t. közgyűlése február 7-ikén délután folyt le, Krosetz Gyula elnök-igazgató elnöklete alatt.

A közgyűlés által elfogadott mérleg szerint

az intézetnek 160.000 K részvénytöke mellett — az ideai dotációikkal — 165.000 K tartalékai vannak. Betétállománya 2.168.305 K 44 f; a váltótárcsa 1.345.087 K 30 f; jelzálogkölesők 1.023.589 K 90 f; önszegélyző egyleti kölesők 148.163 K; ingatlanok 136.111 K 23 f; értékpapír állomány 129.440 K. A tiszta nyeresmény 60.955 K 60 f.

A nyeresményből minden 400 koronás egész részvény után 65 K és minden 200 koronás fél részvény után 32 K 50 f adatik kamat és osztalékkal. Az igazgatóság, felügyelő bizottság s tisztviselek jutalékának s 500 K jótékonycélú adományok leszámítása után 11.102 K 21 f a jövő évi számlára vitétik át.

A közgyűlés megejtette a tisztújítást is és úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság tagjait újból megválasztotta. König Mayer János agg korára való hivatkozással nem kívánt tovább az igazgatóságban helyet foglalni. Helyére Dr. Keresztury József választották meg.

A Mars bolygóról.

(A Zalamegyei Irodalmi és Művészeti Körnek 1910. január 23-án tartott szabad liceumi előadásán fölolvasta és vetített képekkel illusztrálta: Dr. Keresztury József.)

A közelmúlt éjén, szeptember, október hónapok kora estéli óráiban egy szokatlan fényes csillag keltette fel érdeklődésünket. A keleti égbolton izzó parázs színben tündöklő levegőnyire látszott kelni ismert eszajjalcsillagunkkal: a Vénussal és fényes csillagtársával: a Jupiterrel.

Ez a csillag a Mars bolygó volt, s fényre, nagyságra azért oly szokatlanul nagy, mert földünkhöz épen ez időben oly közel járt, amilyen közel 1877 óta még egyszer sem.

Tudnunk kell ugyanis, hogy a Mars naprendszerünk ismert 8 főbolygója közül sorrendben mindjárt utánunk következik. Földünk pályája a nap körül a körből csak alig különböző oly ellipszis, melynek perihéliuma, vagyis a naphoz legközelebb fekvő pontja, kerek számban 146 millió km., aphéliuma, vagyis a naptól legtávolabb eső pontja 151 millió km. Földünk pályáját a Mars pályája veszi körül. Ez szintén egy ellipszis, amelynek a perihéliuma 205 millió, aphéliuma pedig 247 millió kilométer. Földünk és a Mars e pályákon egy irányban mozognak, de mivel a Föld körülbelül félannyi idő alatt végez be egy körmozgást, mint a Mars, ennek az a következménye, hogy földünk minden második évben elhalad a Mars előtt, vagy amint mondani szokták, vele együttállásban — oppositioiban — van. A két égitest ilyenkor van egymáshoz legközelebb.

Minthogy a földpálya aphéliuma és a marspálya perihéliuma ugyanabba a körnegyedbe esnek, nyilvánvaló, hogy ez az oppositio ránk nézve akkor a legkedvezőbb, ha az a földpálya aphéliuma, vagy a marspálya perihéliuma tájára esik. Ekkor közöttük nem nagyobb a távolság 54—56 millió km-nél, míg ha ugyanilyen alkalmakkal a két égitest szembenállásba kerül, a közöttük levő távolság több, mint 398 millió km. Hogy ez a tetemes távolság különbség szemmel látható változást idéz elő a bolygó fényében és látványos nagyságában is, az csak természetes, mert amíg egy elég kedvező oppositio mellett a Mars tányérja 63 szorosán nagyító teleszkópon át nézve körülbelül akkorának látszik, mint a hold szabad szemmel, addig szembenállásakor ugyanezt az eredményt csak körülbelül 500 szoros nagyítás mellett érhetjük el.

Az 1909. szeptemberi együttállásakor a Mars és Földünk közt levő távolság nem volt nagyobb 56 millió kilométernél, úgy, hogy a bolygó látszólag már egy kisebb, tetemes föl, a birtokomban levő 75 milliméteres távcsővön át nézve — 210-szeres nagyítás mellett — is nagyon szép és tanulmányos volt.

Csillagászaink nem is mulasztották el a kedvező alkalmat, s a világ minden táján serényen folytak a megfigyelések. Bizonyára sikerült is sok érdekes és értékes anyagot összegyűjteniük, csak várjuk meg, amíg mindent föl fognak dolgozni!

Addig azonban lássuk, mit tudunk biztosan már is a mi szomszédunkról?!

Már Galilei a maga primitív — mindössze 8-szor, majd 16-szor és végül 32-szer nagyító távcsővével 1610-ben észrevette, hogy a Marsnak is vannak fényváltozásai, vagyis világos és sötét részei, akár csak a mi holdunknak. — Mindazonáltal e fényváltozásokat kétségkívül csak Fontana figyelte meg 1638-ban, sőt határozottan csak William Herschelnek 1781 és 1783-ból származó fölvételein láthatjuk először.

Fontana vette legelőször észre azt is, hogy a Mars tányérja nem mindenütt egyforma vörös fényű, hanem azon kisebb — nagyobb sötét foltok különböztethetők meg. — E foltokat a maguk jellegzetességében először Salvatore Serrának 1666 március 30-áról szóló fölvtételén láthatjuk, jóllehet azok ma már egy kisebb fajta távcsővel is igen szépen kivethetők.

E foltok mozgásának megfigyelése alapján állapították meg, hogy — miként a Föld, — úgy a Mars is forog saját tengelye körül, sőt mi több, e forgási idő majdnem egyezik a két égitestnél, amennyiben a föld 23 óra 56 perc, 4 m perc alatt, a Mars pedig 24 óra 37 perc és 23 mpere alatt fordul meg egyszer saját tengelye körül, úgy, hogy a Mars-beli nap és éjszaka alig egy félórával haladja meg a mieunket. Annál nagyobb azonban a különbség az évben és az évszakokban, mert amíg egy földi év 365 nap, 6 óra, 9 percből áll, addig egy marsbeli év majdnem kétannyi idő, 686 nap, 23 óra és 31 perc alatt telik le. Nem nehéz tehát kiszámítani, hogy egy marsbeli 20 éves hajdon nálunk már 40 éves vén leány, egy 30 éves ifju 60 éves öreg, egy 50 éves férfi 100 éves agg és egy 80 éves öreg 160 éves aggastyán lenne, ha ugyan a Mathusalemek kora már rég le nem járt volna nálunk.

Nagyságra a Mars körülbelül 6 és fél-szer kisebb, mint a Föld, de 3-szor nagyobb mint a Merkúr, és 7 és fél-szer nagyobb, mint a Hold.

Arról, hogy a Marsnak is van holdja, sőt nem is egy, hanem kettő, csak 1877 óta van tudomásunk, — jóllehet már Kepler, Swift és Voltaire régen beszéltek és írtak róla, hogy a Mars körül holdak keringenek, de jóvendülésük híteire nem talált, s 1877-ig általános volt a vélemény, hogy a Marsnak nincsenek holdjai. Mindazonáltal voltak kétkedők, s ezek közül Hall Asaph amerikai csillagász az 1877. évi kedvező együttállást felhasználva a washingtoni csillagvizsgáló intézetnek abban az időben leg-hatalmasabb távcsővén hosszú céltudatos kutatás és keresés után az egyiket augusztus 11-én, a másikat 17 en éjjel csakugyan megtalálta.

Fölfedezésük, — miként a csillagászat terén igen sok más — egy nőnek, t. i. Hall nejeének köszönhető, mert tudós férje a hosszantartó eredménytelen kutatásba beleunván, már épen abban skarta hagyni a munkát, midőn neje hozzá lépett, s kitartásra biztatván, végre mégis sikerre vezette.

Hall a belső holdat Phobos-nak vagyis Félélemnek, a külsőt Deimos-nak, vagyis Futásnak keresztelte el, mert Homeros szerint Mars: a hadisten, akinek nevéből az ókor e bolygót elnevezte, midőn hosszúálló útjára indult, Phobos és Deimos fogatta be kocsijába.

E holdak a Mars körül majdnem egyenlítőjének síkjában keringenek, pályájuk majdnem szabályos köralakú.

Deimos 30 óra és 18 perc alatt, Phobos 7 óra 39 perc alatt tesz meg egy körforgást. Mivel pedig magának a Marsnak tengelyforgási ideje több, mint 44 óra, ebből igen különös és érdekes jelenségek származnak. — Mert amíg a Mars egyszer megfordul saját tengelye körül, addig Phobos 3-szor futja körül a Marsot, 11 óra alatt minden fényváltozásra keresztül megy és ami még különösebb, nyugaton kel és keleten nyugszik. Felületét a Mars felületétől mindössze csak 6051 km. választja el, s mivel a Mars földi átmérője 6745 km., nyilvánvaló, hogy valódi és a Mars között még egy Marsot nem lehetne elhelyezni, holott a Föld és a Hold között 29 Föld átmérője. A Mars holdjai a legkisebb rendszeres égitestek, amelyeket ismerünk. Valódi átmérőjük alig több 10—12 kilométernél. Futása kis világok, amelyeket bármely turista gyalogszettel egy nap alatt könnyen körül járhatna.

A bolygó holdjainak felfedezése módot adott arra, hogy a Mars tömegét pontosan meghatározzassák. E szerint Mars 9 és fél-szer könnyebb mint a mi földünk, vagyis tömege a Föld töme-

gének 0.11 része. Felülete a Föld felületének csak 0.25 részét, térfogata csak 0.15 részét teszi. Sűrűsége a Földhöz arányítva 0.739 rész. Egy kgr. tömegsúlya a Marson csak 39 dkg., mihez képest egy 70 kgr-os ember nem egészen 28 kilót nyomna, és a vállán egy 84 kilogramm nehéz gabonás zsákot cipelve sem fáradna el hamarabb, mint ha nálunk pusztá szerrel sétára indulna. — Milyen könnyű volna a mi gavalérsjainknak a Marson boszontni táncolni.

A Mars tengelye ép úgy hajlik a pálya síkjához, mint a Földé, csak hogy amíg a ferdeség a földnél 23 fok 27 perccel, addig a Marsnál 28 fok és 42 perccel tesz ki. Ebből folyólag az évszakok is ép úgy váltakoznak a Marson, mint a Földön, miről egyébként igen könnyen meg is győződhetünk, ha a bolygó sarkait, különösen pedig az együttállások alkalmával felénk forduló déli sarkot figyelemmel kísérjük. Itt rendszeresen élesen határolt, fehér, fényes foltot láthatunk, amely már Maraldinak 1719-ből származó felvételein is látható, de még inkább szembe-tűnik Aragónak 1813-ban eszközölt felvételein.

Beer és Mädler 1830—1832-ig igen sok felvételt készítettek, amelyeken úgy a déli sark térsége, valamint a jellegzetes Marsfoltok, és az utóbbiak változásai is — egyik megfigyeléstől a másikig — hűten fel vannak tüntetve. — Ugyanők 1837-ben hasonló szempontból a Mars északi sarkát tették vizsgálat tárgyává és ugyanarra a tapasztalatra jutottak itt is.

E megfigyelések alapján elkészítették aequator vetületben a Mars térképét, s azon mind a két sarkon kerek folt alakjában tüntették fel a megfigyelt jelenséget.

Még jobban megfigyelhető és pedig mind a két sarkon egyaránt — Warrenak 1856 április 20-án eszközölt felvételén, ahol a déli sark fényes öve sokkal nagyobbak látszik, mint az északié. Ugyanitt látható az is, hogy a két fényes folt nem esik össze a bolygó geometriai tengelyének végpontjaival, hanem a déli sark foltja attól mintegy 300 km-re eltér, — és ez az eltérés időnként még szabálytalanabban változik is. Ugyanezeket a jelenségeket mutatja a Warren által két órával később készített felvétel is, de még inkább a Sechel által 1856 június 3-tól június 11-ig eszközölt 8 rendbeli megfigyelés.

Az éber csillagászok, és pedig elsőnek Wiliam Herschel már az 1760-as években észrevették, hogy ezek a sajátos fénylő foltok nem állandók, hanem egyszer kiterjednek, máskor összehúzódnak, sőt sokszor egészen el is tűnnek. — Megfigyelték, hogy a foltok megnövekedése ész-szelesik azzal az idővel, midőn az illető féltekén ősz van, fogyni pedig akkor kezdenek, midőn az illető féltekén beköszönt a tavasz. Legnagyobb kiterjedésük a tél utoljára, teljes eltűnésük pedig a nyár végére esik. Nyilvánvaló tehát, hogy a foltok nem lehetnek egyebek, mint a Mars sarkait borító hó és jégtakaró, amely a tél közeledtével mindinkább kiterjed, a nyár elérkezével pedig hasonló mértékben összehúzózik. Erre enged következtetni egyebekben kívül az a körülmény is, hogy a fehér folt körvonala a fogyás egész tartama alatt élénk sötét színi, ami csak onnantól származhatik, hogy a vonal mentén a hó és jég vízre változik, a víz pedig a fényugarakat elnyelvé, az illető tájékat sokkal sötétebb színben tünteti fel, mint amilyen színben a bolygó egyéb részei látszanak.

A déli sark hómezejének fogyását megfigyelhetjük lord Rossnek 1862. évi július 22-től november 6-ig terjedő időben készített 6 rendbeli felvételén, nem különben de Greennek 1877-ből származó felvételein, míg ugyanannak aránylag gyors növekedését mutatja a de Green által 1877. évi szeptember hó 1-én és szeptember hó 8-án készített két felvétel.

A Marson ép úgy, mint földünkön 3 égvét lehet megkülönböztetni, a forró, a mérsékeltet és a hideget. Az első az egyenlítő mindkét oldalán az északi, illetőleg déli szélesség 28 fok 42 perccel, a második ettől kezdve a 61 fok 18 perccel, a harmadik azután a sarkokig terjed.

A nappalok és éjszakák váltakozása, ezeknek különböző hossza az évszakok és az illető helyek földrajzi fekvése szerint, a sarkok $\frac{1}{2}$ esztendő nappaljai és éjelei mind hasonlóak a mi Földünkéhez. Nevezetesen különbség van azonban az évszakok időtartama között és pedig nem csak általában, hanem egymáshoz viszonyítva is. Mert míg a tavasz a Földön 93 földi nap, addig a Marson 191 Marsbeli nap.

a nyár 93 földi nap, 181 Marsbeli nap, az ősz 90 földi nap, 149 Marsbeli nap, a tél 89 földi nap, 147 Marsbeli nap.

A Földön tehát a tavasz és a nyár együtt 186, az ősz és tél 179 nap, vagyis köztük alig van néhány nap különbség, ellenben a Mars északi félgömbjén a tavasz és a nyár együtt 372 napig tart, az ősz és a tél pedig csak 296 napig. — Ebből önként folyik, hogy a bolygó északi része sokkal tovább fűrdhetik a nap jótékony sugarában, mint a déli s így sokkal több meleget is raktározhat el. Amde a világrendszer böles berendezése ezt a látszólagos egyenlenséget is igen szépen kiegyenlíti az által, hogy midőn a Mars a naphoz legközelebb, tehát perihéliumában van, — ami pedig körülbelül 40 millió km. differencia — mindig a déli oldalát fordítja a nap felé, s így rövidebb idő alatt ugyanazt a meleg-mennyiséget veheti föl, mint az északi félgömb hosszabb idő alatt.

Abból, hogy a sarkokon hó és jégmezők találhatók, s ezek a nyár folyamán legnagyobb részben elolvadnak, önként következik, hogy a Marson víznek is kell lenni. Erre mutatnak egyébként a Marson látható foltok is, amelyek legnagyobb valószínűség szerint tengerek, vagy legalább is vízzel sekélyen borított mocsaras területek, — továbbá az a körülmény, hogy az északi félgömb határozottan fényesebb, mint a déli, ami csak annak lehet a következménye, hogy a déli félgömb túlyomó részben tengerekből, az északi ellenkezőleg nagyobb részben szárazföldről áll. Tény azonban, hogy míg a Földterületnek körülbelül $\frac{3}{4}$ részét víz borítja, addig a Marson a szárazföldök vannak túlsúlyban. — És ez természetesen is, mert hiszen a Mars Földünkénél néhány millió évszázaddal idősebb, és ha a vízmennyiség csökkenését már földünkön is meg lehetett állapítani, csak természetes, hogy a Marson ez a fejlődési folyamat sokkal előrehaladottabb stádiumba jutott.

A Marsnak levegője is van. Ennek egyik kétségtelen bizonyossága az a tapasztalati tény, hogy a bolygó a szélén sokkal fényesebb, mint a közepén. Fénye a középponttól kiindulva a szélek felé fokozatosan erősödik, ami pedig csak onnant eredhet, mert a légkör a széleken vastagabb, és így a fényelnyelés a helyeken a legnagyobb. De emellett szól egy másik körülmény is, az t. i., hogy a foltok körvonala a szélek felé fokozatosan elvesztik élességüket. Igen szépen láthatjuk ezt a jelenséget a Kaiser által 1864 november 11-től december 18-ig eszközölt felvételeken. — E jelenséget szintén csak úgy vagyunk képesek megmagyarázni, ha feltesszük, hogy a Marsot megfelelő átméretben levegő burk veszi körül, amelynek átlátszósága a szélek felé a vastagság növekedésével fogy. — Harmadik bizonyosság erre a sarkokon látható fehér foltok változása, mert ezek csak a légköri lecsapódások folytán állhatnak elő, akár hó, akár jég képeben jelentkezzenek.

De a színképelemzés még további következtetésre is tért enged, mert a Marsról visszavert napsugarak színképében nagyjában ugyanazokat az elnyelési vonalakat találjuk, mint amelyeket a földi levegőn átmenő napsugarak színképe mutat. Ebből pedig önként következik, hogy a Mars levegője vegyi összetétel tekintetében sem különbözhet sokban a mi levegőnkétől.

Hogy a Mars légkörében a miénkhez hasonló jelenségek: felhőképződés, lecsapódások, viharok, szelek stb. szintén előfordulnak, az az előzményekből önként következik. De e mellett bizonyítanak azok a felhőszerű sajátos foltok is, amelyek a Mars felszínét előlünk sokszor egészen eltakarják, s alakjaikat aránylag rövid időn belül lényegesen megváltoztatják. — E jelenséget jól megfigyelhetjük Trzuvelotnak 1873 május 23-án, 24-én, 26-án és 28-án eszközölt felvételein, továbbá Schroeternek 1798 szeptember 9-én 7 óra 55 percor, 9 óra 55 percor és 11 óra 8 percor, majd 1798 szeptember 19-én 7 óra 31 percor, 20-án 7 óra 37 percor és ugyanaz nap 9 óra 48 percor készített felvételein, ugyancsak Dawesnek 1864—65-ből származó 8 rendbeli felvételén is. Hasonló tünevényeket észlelt Kaiser 1862 október 5, 24, 30 és december 10-én, de még inkább Lockyer 1862 szeptember 23-án 9 óra 40 percor, 10 óra 25, 11 óra 55 és 12 óra 55 percor.

A terminatornak, vagyis a Mars-változatok alkalmával a világos és sötét rész elválasztó vonalának gondos tanulmányozása arra az eredményre vezetett, hogy a Mars felületén a mi

Földünkhez hasonló emelkedések és mélyedések, hegyek és völgyek vannak, habár kétségtelen, hogy felületén a víz, a levegő és a többi hegységromboló és fölszínnyengető erők már sokkal nagyobb munkát végeztek, mint a Földön, s így a Mars felületén olyan hatalmas hegységek, mint pld. a Himalaja, nem igen valószínűek.

Mindezek után önkéntelenül merül föl az a kérdés, van-e a Marson a miénkhez hasonló szerves élet? Vannak-e e szomszéd égitesten, miként a Földön, növények, állatok, emberek, s ha igen, milyenek ezek, s az előrehaladás minő fokán állanak?

E kérdéssel azonban eljutottunk ahhoz a határkőhöz, amelyen túl, ha nem is kizárólag, de mindenesetre túlyomó részben kinek — kinek pusztá fantáziája veszi át a vezérszerepet. — Flammarion, Kurt, Lasswitz és mások ragyogó fantáziája tulvilági lényekkel népesítette be a bolygót, a nélkül azonban, hogy regényes műveikkel komoly tudományos hitre számítottak, vagy törekedtek volna.

De habár nincs is semmiféle pozitív adat, amelyre támaszkodva ily tökéletes szellemi lények létezését felvehetnők, mindazonáltal sok irányban komoly tudományos alapokon is nagy valószínűséggel következtethetünk. Így például, tudván, hogy a Marson ugyanazon anyagokkal, ugyanazon erők, a mi Földünkhez igen hasonló körülmények közt jöven érintkezésbe, általános-ságban megállapíthatjuk, hogy csak azonos, vagy legalább is hasonló eredményeket hozhat-tak létre.

A természetben mindenütt szigorú rend és vas következetesség uralkodik. Lehetetlen elképzelni, hogy a föld, a levegő, a víz, a nedvesség, a meleg, a világság és a többi ismert alkotó és fontartó erők a Marson más eredményt szültek volna, mint a Földön.

Hogy a Marson szerves növényi élet van, azt majdnem matematikai bizonyossággal állíthatjuk. E föltevést sok egyebekben kívül a Marsnak ugynevezett csatorna rendszere támogatja legmeggyőzőbb erővel. A Mars csatorna-ügye egyike azoknak a kérdéseknek, amelyek még ma is a legnagyobb mértékben foglalkoztatják a csillagászokat, anélkül, hogy a kérdés akár az egyik, akár a másik irányban végérvényesen el volna döntve. Ezekre a csatornákra legelőször Schiaparelli olasz csillagász hívta föl a figyelmet, és Milano derült, tiszta ége alatt kitűnő távosóvóval igen sok ide vonatkozó megfigyelést tett és hagyott hátra. Marsnak ez a vonalas szerkezete már legelső felvételein, 1877. október 14-ről, október 20-ról szeptember 18-ról és szeptember 26-ról is látszik. Sokkal jellemzőbbek azonban e tekintetben későbbi felvételei 1879. október 23-ról, még inkább 1890. május 16-ról és június 9-ről.

E megfigyelések alapján Schiaparelli a Mars csatornarendszerének térképét is elkészítette és pedig egy aequator-vetületben, vagyis ahogy azt a sarkok fölött óriási magasságban lebegő léghajóból láthatnók, mint mercator vetületben, vagyis úgy, mintha a bolygó palástját az egyenlítő irányában kiterítve képelnők. A csatornákat mindjárt nevekkel is ellátta, hogy egymástól annál könnyebben megkülönböztethetők legyenek, és róluk egyenként is tárgyalni lehessen.

De nemcsak Schiaparelli, hanem csakhamar mások is észrevették a Marscsatornákat. Így többek közt Knobel-nek 1884. február 11, 26, és 29-ről szóló felvételein, Denningnek 1886. április 3, 13 és 27-ről szóló felvételein, még inkább Perrotin-nak 1886. május 21. és június 12-ről, majd 1887. május 14. és június 4-ről, végül 1888. május 20. és június 23-ról szóló felvételein, ugyancsak Niestennek 1888. április 29-ről és május 5-ről, a híres amerikai Lick observatoriumnak 1888. július 26, 27. és 29-ről, végül Peronnas-nak 1890. május 19, 23. június 5, 16, 20, 23. és július 16-ról szóló felvételein, nemkülönbönben a juviay-i observatoriumnak az 1892. évi együttállás alkalmával készült legújabb felvételein szintén láthatók azok, — sőt Nobel — Schiaparelléhez hasonlóan — e csatornák mercatorialis térképét is megrajzolta, bár rajza nem oly részletes, mint Schiaparelli-é.

Újabb időben Peroival Lowel Észak-Arizonában, Flagstaff városka mellett egy 2210 méter magas fensikon direct Mars-Observatoriumot állított föl, s ott úgy is, mint neves társai Pickering és Douglass kitűnő eszközökkel

főfegyverkezve osakis Mars vizsgálatokkal foglalkoznak, és az erre vonatkozó észleleteknek máris oly rengeteg anyagalmazást gyűjtöttek össze, hogy alapos a remény, miszerint azokból a való tények e csatornákat illetőleg is hamarabb ki fognak derülni.

Ugy Schiaparelli, mint Lowel észleleteik között is tapasztalták, hogy a Mars-korong egyes részein, ahol addig csak egy csatorna volt látható, hirtelen, egyetlen éjjel, az egyszerű csatorna helyett ikercsatornát lehet észrevenni. A második csatorna az eredeti csatorna irányában, ettől rendszerint több száz km. távolságban, de ezzel mindvégig teljesen párhuzamosan halad. E kettőzés nem minden, hanem csak egyes csatornákra nézve volt tapasztalható. Schiaparelli meg is rajzolta a Mars két félgömbjét szoktal a csatornákkal, amelyek rendszerint kettőzni szoktak.

E csatornák Lovel-nek legnagyobb valószínűséggel bíró elmélete szerint mesterséges vízvezetők, amelyek az északi sark fölőlvadt vízei a déli félgömb terjedelmesebb tengereibe folynak. E nagyszerű csatornahálózatot, annak az északi sark körül való elhelyezkedését és az egész hóolvadás és vízvezetés lefolyását érthető módon állítja előnk a milánói obszervatóriumban 1882-ben készült térkép.

Mivel pedig a csatornák ilyenkor tetemesen megvastagodnak, élénk zöldes színt nyernek és keresztveződésük helyén kiterjedt foltok — oázisok — keletkeznek, ez csak onnét származhatik, hogy a csatornák mentén a víz által átáztatott talajon ilyenkor igen élénk növényi vegetáció indul meg. Kell tehát, hogy a Marson növényi élet legyen.

De hogy a Mars felszínén élet, és pedig mozgalmass élet van, kitűnik abból is, hogy magán a felületen is jelentékeny változásokat lehetett már eddig is megfigyelni. Így például a Herschel nevére elkeresztelt II. számú csatorna környéke 1888-ban lényegesen másként nézett ki, mint 1890-ben. Még észrevehetőbb e változás a Nilus, Euphrates és Phizon csatornák környékén az 1877, 1879, 1882. és 1890. évek észleletei szerint.

Lehetetlen föltételeznünk, hogy ekkora változások pusztán mechanikai erőktől származnának, és pedig annál kevésbé, mert a Mars bolygó saját melegét — legnagyobb valószínűség szerint — már teljesen, vagy legalább is annyira elvesztette, hogy belső feszítő erők felületén változásokat előidézni már képtelenek.

Ha pedig a Marsról nem hiányoznak a növények, nem hiányozhatnak az állatok sem, mert hiszen az egyik természetes folyamánya és nélkülözhetetlen föltétele a másoknak.

De a legérdekesebb kérdés mégis csak az marad, hogy vannak-e a Marson emberek? E kérdésre sem igennel, sem nemmel nem felelhetünk. Hogy egyes és értelmes lények vannak, amellett legalább is 90 század rész valószínűség barcol, de hogy azoknak ember formájuk lenne, az egyáltalán nem valószínű. Tudjuk, hogy mi testünk minden porékját a Földtől kapjuk kölcsön s annak is adjuk vissza. Suiünk a föld sulyával egyenlő. — Hasonlóképen áll a dolog a Marsra nézve is. — Ámde mivel a Marsot alkotó anyagok sűrűsége a Föld közepsűrűségének csak 0.71 részét teszi, mérészt mivel a Mars felületén a testek sulya a Földénél alig $\frac{1}{3}$ -a, igen könnyen lehetséges, sőt valószínű, hogy ott az állatvilág a szárnyasok irányában fejlődött tovább s az ottani értelmes lények szárnyakon repülve szeldek a levegőt anélkül, hogy nyakukat törnék, mint tökéletlen utazók a földi aeroplanokon!

De bármiként áll is a dolog, annyi tény, hogy mivel a Mars néhány millió évszázaddal idősebb a Földnél, — ha csak fejlődési folyamata lejtőre nem ért már, — mindenesetre sokkal fejlettebb szellemi élet és magasabb kultúra van rajta, mint Földünkön. — Egy utazás a Marsra — természetesen a visszatérés lehetőségével — bizonyára a legérdekesebb kirándulás volna, amelyről csak álmodhatunk, de vajon megérjük-e valaha?! Ma még kétséges, de vég-cerdményben semmi sem lehetetlen.

Sőt egyelőre még arról a reményünkről is le kell mondanunk, hogy a Marson valami emberi alkotást megfigyelhünk, mert mostani optikai eszközeink segítségével még akkorra építményt sem tudnánk fölsmerni rajta, mint amekkora egész Olaszország. De ami késik, nem mulik.

Eszközeink folytonos tökélyesítése folytán sokat várhatunk még e téren is.

Képesek leszünk-e valaha összeköttetést létesíteni a Marslakókkal, vagy legalább tudunk-e nekik magunkról valaha életjelet adni?! Olyan kérdés, amelyre szintén nehéz megfelelni! E tekintetben azonban nemcsak szemünktől és optikai eszközeinktől várhatunk sikert, mert hiszen ismerünk már drótnélküli távirót, amely a szabadon terjedő elektromos hullámokat száz és ezer mérföldre megéri, vannak műszereink, amelyek az elektromos, mágneses, radioaktiv hatásokat ezerszer, sőt milliószor nagyobb érzékenységgel fogják föl, mint testi érzékszerveink bármelyike. Nem lehetetlen tehát, hogy amit a fény útján nem érhetünk el, el fogjuk érni az elektromosság vagy más, még ez idő szerint ismeretlen erő segítségével. A világűr betöltő aethernek a fényen kívül még sok mozgásjelenséget is ismerjük és ismereteink e téren napról-napra szaporodnak.

Lehet, hogy egy szerencsés véletlen előbb, mintsem remélni mernők, kezünkbe adja a nagy titok nyitját is. Sőt, hogy többet ne mondjak, abban a pillanatban, amelyben a naprendszer összetartó gravitációs-erő mibenlétét megfjethetők s arra bármilyen módon észrevehető hatást gyakorolhatnánk, azonnal meg volna oldva a kérdés nemcsak a Marsra, hanem a naprendszer valamennyi bolygójára nézve is.

De válasszunk el bár bennünket e rejtelmy megoldásától évszázadok, vagy tén évszázadok, azért csüggednünk még sem szabad. Nézzük Keplert, aki harmadik törvényét sokáig hiába keresévt, panasszal citálja Vergiliust:

»Malo me Galathea petit, lasciva puella,
Et fugit ad salices, et se cupit ante videri»

Csintalan leányként játszkodik velem az igazság, mégis midőn végre, amit kerestem, megtalálta, rongyosan, fázza és éhezve is boldog volt szegény!

Kétkedünk jó, hogy ne csatlakozzunk, de remélünk kell, hogy legyőzhessük az akadályokat!

Hivatalos rovat.

Felhívom a Zalaegerszeg város területén lakó vendéglősöket, korosmárosokat, mészárosokat, henteseket, kereskedőket s mindazokat, akiknek jégre szükségük van, hogy legkésőbb folyó hó 20-ig a városházán, Kucséra István aljegyzőnél jelentsek be a következőket:

1.) Hány mázas jég fogyasztását illetve rendelését biztosítanák egy a város által még ez év tavaszán felállítandó jéggyárnak.

2.) Hány évre hajlandó kötelezettséget vállalni s mily összeget hajlandó ezen kötelezettségének biztosítására letétele helyezni.

A jelentkezési határidő eltelte után annak eredményéhez képest fogok intézkedni az értekezlet összehívása iránt.

Zalaegerszeg, 1910. február 10-én.

Dr. Korbai, polgármester.

Hírek.

Az állandó választmány ülése. Az állandó választmány ülése rendszerint nagyon kevés érdeklődést szokott kelteni s leginkább csak a közel vidékiek vesznek részt a közgyűlés tárgysorozatának előkészítésében. A múlt héten tartott állandó választmányi ülésre azonban többen bejöttek a vármegye vezető férfjai közül.

Leginkább természetesen az új kormány leiratainak sorsa kellett érdeklődést s ez alkalommal értekezletet tartott az alkotmányvédő bizottság is.

Az állandó választmány az alispáni jelentés tudomásul vétele után áttért a távozott és az új miniszterek leirataira, amelyeknek felolvastatását azonban mellőzte. Koller István indítványára Darányi Ignác földmívelési miniszternek, az agrár érdekek erőlyes védelmezőjének a miniszteri székéből való távozása felett a választmányi sajnálattal fejezte ki. A többi buszú leveleket, továbbá Fehér és Liptó megyék átiratait, amelyekben Kossuth Ferencnek bizalmát szavaznak, irattárba tette.

Az új kormány tagjainak értesítésére az állandó választmány a következő bizalmatlansági nyilatkozatot terjeszti a közgyűlés elé:

A vármegye közönsége sajnálattal fejezi ki a parlamenten kívüli kormány kinevezése felett és minthogy a kormány törvénybe ütköző eljárással kezdte meg működését, — midőn az 1867. X. t.-c. ellenére az országgyűlést elnapoltatta és országos költségvetés és költségvetési felhatalmazás nélkül hagyta az állam háztartását, — nem viseltetik iránta bizalommal, egyuttal óvást emel az országgyűlésnek az 1867. X. t.-c. ellenére történt elnapolása miatt.

As alispán bejelentette, hogy a főispáni lakás elfoglalására vonatkozó közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta. Ezzel kapcsolatban az állandó választmány azt a határozati javaslatot terjeszti a törvényhatósági bizottság elé, hogy a főispáni lakás kiegészítő részét képező, két szobából álló irodahelyiség szintén foglaltassék le a vármegye oéjaira, mert ezen helyiségekre is szükség van. A főispánnak tehát a jövőben irodája sem lesz a vármegye-házán.

A választmány Miskolc város átirata folytán javasolja, hogy az aradi gyászünnepeken a vármegye minden évben képviseltesse magát.

A balatonfüredi Erzsébet szeretetház részére évi 600 K, a kaposvári siketnema intézet részére évi 1200 K segélyt javasol a választmány.

Zalaegerszeg város képviselőtestületének a községi tszkarekpenziár felállítására s a polgármester fizetésének felmérésére vonatkozó határozataitól a választmány a jóváhagyást megtagadni véleményezte.

Halálozás. Ötvegy Dr. Géber Edéné született Gráner Hedvig urnó folyó hó 9-én Budapesten ehalálozott. Az elhaltban dr. Gráner Adolf, városunk közszereletben álló tiszti orvosa nővérét gyászolja.

Szinészet. Fehér Jenő színigazgató társulata március 1-én Zalaegerszegre készül bejönni, 4—6 hetes időnyre. A társulat legutóbb Szekszárdon játszott s a közönség annyira meg volt elégedve az előadásokkal, hogy az időny fényesen sikerült. Ugy írják, hogy bár a társulat nem nagy, de elsőrendű színészei kiváló erők s az előadások kielégítik a vidéki közönség jogos igényeit. Fehér Jenő igazgatónak ezidőszoriat zenetára nincs ugyan s az előadások zongorakiséret mellett folynak, de megígérte, hogy mindent elkövet, hogy Zalaegerszetre már saját zenekarral jöhessen be. Bővebb értesítést egyébként az előleges színházi jelentés ad. Fehér igazgató szelvénybérletet nyit s a bérletek gyűjtését legközelebb megkezdi.

Esküdtszék. A nagykanizsai kir. törvényszék-nél hétfőn kezdődött az esküdtszéki ülészek, amely a jövő hét közepéig tart, mert sok hűügy torlódt össze.

Első nap Kolompár Sándor és Kolompár György zsidó cigányok állottak a bíróság előtt, rablás büntetével vádolva. Az eset a kszthelyi országúton játszódott le. Egy zalaapáti kereskedő kocsisa srut szállított hazafelé. Amiot a kocsi egy erdő szélén esendően dőögött, a kocsis észrevette, hogy egy 13-14 éves cigányfű felmászik a székérre, lekap egy zsákot s azzal beugrik az erdőbe. A kocsis nem volt rest és a gyerek után iramodott. De amint az erdőbe ért, egy cigány férfi útját állta s egy hatalmas husánggal elütötte a lábát. A kocsis hatytelen volt meghátrálni, de az esetet feljelentette a sármelléki esendőröknek, akik csakhamar elfogták Kolompár Sándort és Kolompár György cigány fűt. A bíróság Kolompár Sándort 6 évi fegyházra, a fűt pedig 3 évi fegyházra ítélte.

Második nap Bazsó János ismert csavargóra került a sor. Ez a jeles alak egy kiskanizsai korcsmában megöltte, hogy Mouda András viacellérnél sok pénz van, tehát a távozó Mondához csatlakozott, azt az országúton megtámadta, revolverével megsebesítette és kirabolta. Bazsó 5 évi fegyházat kapott.

Horváth Péter pozai szolgalegály az árvaság kenyerén nőtt fel. Hányta, vetette a sors és nem volt talán egyetlen jó napja sem. Elkeseredett, szótlan, magába zárkózott természet volt. Horváth Péternek a gazdája nem azt a ruhát vette meg, amelyet a szolga szeretett volna s ez úgy állott bosszú, hogy felgyújtotta a gazda szalmáját. A gyújtogatót az esküdtek bünsőnek mondták ki s a bíróság 3 évi fegyházbüntetést mért rá.

Iparhatósági megbizottak. Az 1884. XVII. törvények 172. §-a értelmében az iparhatóságok évenként meghatározott számú iparhatósági meghatalmazottat választanak, akiknek kötelességük az iparhatóság területén lévő iparműhelyeket, gyárakat, tanonciskolákat, ipartelepeket s a t. időnkint megvizsgálni és észleleteikről a hatóságnak jelentést tenni. Zalaegerszegegen évenként 20 iparhatósági megbizottat szoktak választani. A választás múlt vasárnap, febr. hó 5-én délelőtti 9 órára volt kitűzve. Ez a helyben megjelenő két lapban közzétett, a város hirdető tábláin kifüggesztett és dobszó mellett is kihirdetett és mégis 169 adózó iparos és 87 kereskedő közül 2 órai várakozás után egyetlen egy sem jelent meg a választáson.

A zalaegerszegi ipartestület közgyűlése f. évi március 6-án fog megtartani a testület székházában.

Vitaestély. A Kereskedő Ifjak Önképző Egyesülete f. hó 17-én csütörtök este 1/2 9 órakor a Kummer kávéházi feletti helyiségében vitaestélyt rendez, melyen mindenki szívesen lát az elnökség és amelyen mindenki felszólalhat. Tárty: a kereskedő helyzete mi társadalmunkban.

Közgyűlés. A szegénysorsu gyermekek felruházására alakult „Chanuka” egyesület múlt vasárnap, február hó 5-én délután fél 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlést dr. Obersohn Mórné elnöklete alatt. A gyűlés tárgyat az évi jelentés felolvasása, a pénztárnoki számadás bemutatása és a tisztújítás megkezdése képezte. A számadás adatai szerint a múlt évben volt bevétel 998 korona, kiadás 768 korona, így a pénztári maradvány 230 korona. Megtudjuk még a számadás adataiból, hogy az elmúlt 1909. évben 626 koronát adott ki az egyesület szegénysorsu gyermekeknek téli ruhával való ellátására és hogy az egyesületnek ezidőszert 190 rendez tagja van, végül, hogy az egyesület tagsági joga 1 kor. 20 fillér. Az évi számadás megvizsgáltatván, annak ugy bevételi, mint kiadási tételei helyesnek találtattak, ennél fogva dr. Fürst Béláné egyesületi pénztárnoknak a fölmentvény megadatott; a tagsági díjak behajtása, valamint az egyesületi vagyon kezelése körül kifejtett ügybuzgó tevékenységéért a közgyűlés eszimerésének adott kifejezést és ezt jegyzőkönyvbe iktatni határozta. — A megkezdett szavazás eredménye szerint az elnökség és választmányi tagok a következők: elnök dr. Obersohn Mórné, alelnök dr. Halász Miksáné, titkár Mondschain Samu, jegyzők Weisz Ignác és Sándor Zsigmondné, pénztárnok dr. Fürst Béláné. Választmányi tagok: Boshán Gyuláné, Büchler Jakabné, Balassa Benőné, Deutsch Ferencné, Engelsmann Izraelné, Fischer Pálné, Gráner Gézáné, Garai Lipótné, Fenyvesi Miksáné, Fürst Jánosné, Gyarmati Vilmosné, Heinrich Zsigmondné, Heinrich Vilmosné, László Ferencné, Pfeifer Henrikné, Pauk Edéné, Rosenberg Zsigmondné, Schütz Sándorné, Wimmer Lipótné s Weinberger Jakabné. Végül a közgyűlés dr. Obersohn Mórné elnöknek az egyesület ügyeinek lelkes felkarolásáért, tapintatos és körültekintő vezetéséért jegyzőkönyvileg nyilvánította köszönetét.

Adományok. A Zalamegyei Központi Takarékpénztár Részvénytársaság, a szegény gyermekek felruházó Chanuka egyesület részére 30 koronát volt szíves adományozni, mely szíves adományért köszönetét fejezi ki az elnökség.

Boldogult özv. Rosenthal Ignácné temetése alkalmával Hofman Béla, Dr. Rosenthal Jenő, Weisz Ignác főmérnök, Rechnitzer Miksa zalaegerszegi, Günsberger Ödön terebezdí, dr. Stolzer gráci, Stolzer család győri, özv. Rechnitzer Ödöné körmeadi és Weisz Adolf rohani lakosok a létesítendő aggépolda részére összesen 190 koronát adományozni kegyeskedtek, mely összegért halás köszönetet mond

Rosenberg Zsigmond, szent-egyleti elnök.

A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskola a következő adományokat kapta: A Zalaegerszegi Takarékpénztár R. T. az önképző kör céljaira; A Zalamegyei Központi Takarékpénztár R. T. a folyó tésében az intézetnél a legjobb eredményel érettségű két tanuló javára; Dénes József főkönyvelő Csurgón a segítő egyesület javára egyenkint 20, azaz: Husz koronát adományoztak. A szíves adományokért halás köszönetet fejezi ki a felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

A Keszthelyi Takarékpénztár jubileuma. Vármegyénk egyik legrégebb, tekintélyes pénzintézete most ülte meg fennállásának negyvenedik évfordulóját. Az igazgatóság a rendes közgyűlésnek terjedelmes jelentésben számolt be a negyven év munkájáról és eredményeiről. A közgyűlés a jubileum alkalmával köszönetet és jótékony célokra 2000 koronát szavazott meg.

Husbehozatal. Még az elmúlt évben történt, hogy a helybeli mészárosok panaszt emeltek a város hatóságánál, hogy a szomszédos községekben egyes házakhoz, apróbb darabokban, nagy mennyiségű húst hoznak be s ezzel a helybeli mészárosok üzleti forgalmát tetemesen leszállyítják. A panasz folytán a város, miután a panasz alaposágáról meggyőződést szerzett s belátva, hogy a mészárosok tényleg nagy károsodásnak vannak kitéve, a húsvizsgálat tárgyában kiadott 54300/1901. F. M. R. 114. §-a alapján a húsnak vidékről Zalaegerszegre leendő behozatalt megtiltotta. — Az érdekelt vidéki mészárosok ezen határozat ellen föllebezéssel éltek s Zalavármegye alispánja II. fokú határozatával a várost körülvevő községekben megváltoztatta és a várost körülvevő községekben a húsbehozatalt ugyanazak a főntebb hivatkozott miniszteri utasítás alapján engedte.

Goldmark emlékezete. Keszthely képviselőtestülete elhatározta, hogy a város nagy nevé szülötte, Goldmark Károly zenoszerző nyolcvanadik születésnapján, május 18-án országos zeneünnepélyt rendez, melyen a világhírű mester, Goldmark is részt vesz. Legújabb megállapítás szerint a nagyszabású ünnepség főbb pontjai a következők lesznek: a mester szülőházán elhelyezett emléktábla leleplezése, diszgyűlés a városháza dísztermében, a m. kir. operaház zenekarából alakult Filharmóniai Társaság diszhangversenye Kerner István vezetésével, Geyer Stef. hegedűművésznő fellépése M. Sayer Ilonka közreműködésével, végül a Dalkör szerenádj Goldmarknak és egy nagy diszbankett.

Megölte a füst. Gersé községben Tóth József kanász és felesége áldozatul estek a saját vigyázatlanságuknak. Tóthék kályhájában este vidáman pattogott a tűz. Az asszony kivett a kályhából egy lapát paraszt, hogy azzal majd reggel befűthesse. A zsaránokot a fal mellé tette és betakartha hamuval. A ház fala gerendák közé rakott vályog s a parázs véletlenül épen egy korhadt gerenda mellé került. Éjszaka áttűzsedett a podvás fa s fojtó füstöt terjesztett. A holtra fáradt emberek nem ébredtek fel s reggelre mindkettőt megfulladtak.

Szerelmi tragédia. Zalamegyei fővárosról megrendülő szerelmi tragédia híre érkezett. Marton Anna ottani tanítónőt meglátogatta Grossinger Ferenc községi fiatalember, akivel már évek óta jegyben járt. A szerelmes pár szután közös elhatározással megvált az élettől. Grossinger agyonlőtte a menyasszonyát, majd a saját életét oltotta ki egy jól irányított golyóval. Az eset részletei titokzatosak. Grossinger Ferenc egy vagyonos, tekintélyes községi polgáreslád tagja. Ugyazólván gyermekkorai szerelme fűzte Marton Annához. Akkor kezdődött az édes viszony, amikor a tanítónő még kis képezdész leány volt Kőszegen. A fiatal ember szülei nem ellenzték a viszonyt s mikor Marton Anna Zalamegyefővárosra jött, hogy állását elfoglalja, az eljegyzést is megtartották. A jegyesek szorgalmasan leveleztek s boldogan várták azt az időt, amikor összeházasulhatnak. Grossinger a múlt héten levelet kapott a leánytól. Talán ebben volt valami lecsúszó hír, mert az ifjú izgatott lett s egyszerre eltűnt hazulról. Mihályfára utazott, ahol szután lejáródott a szomorú tragédia, amely két ifjú életnek és sok szerelmes reménységnek véget vetett.

Megfagyott. Barát József munkás sokat ivott és becsipett. Amint hazafelé dülöngélt, elfáradt s leült pihenni. Eközben valószínűleg elnyomta az álom s reggelre megfagyott.

Szengázmérgezés. Lopert Mihály zalabagonyai lakosát ezennel használtak a kályhákban. A múlt hét egyik estéjén Lopertné jól megtömte a kályhát szénnel s a házaspár aludni tért. A kályha kürtje eközben megtűgült s kicsúszott a helyéből. A szoba megtelt szengázzal, amely a házaspárt megölte. Reggel a szomszédok gyanusnak találták, hogy Loperték nem mozdulnak ki a szobából. Rájuk törték az ajtót s a szerencsétleneket az ágyban halva találták.

Műjéggyár. Az idei enyhe téli időjárás következtében sem a Zala vize, sem a vasuttest mentén lévő vizárkok nem fagytak be és így természetes jéghez jutni nem lehetett; nem csak a vendéglősök, korcsmárosok s kávéosok maradnak tehát jégkészlet nélkül, de a községi (városi) jégvermet sem tudja a hatóság jéggel megtölteni s így a nyáron esetleg bekövetkező járványos betegségek alkalmával a lakosságot a szükségessé válható jéggel ellátni nem lehet. Az ebből származható hátrányok elkerülése céljából azzal a tervvel foglalkozik a város polgármestere, hogy nem volna e helyén való egy műjéggyárnak a létesítése. E célból falragasok útján felhívást intézett a város területén lakó összes vendéglősökhöz, korcsmárosokhoz, mészárosok, hentesek, kereskedőkhöz s mindazokhoz, akiknek jégre szükségük van, hogy legkésőbbén folyó hó 20 ig jelenték be a városháza, hogy hány mázsa jég fogyasztását, illetve megrendelését biztosítják a városnak, ha még a folyó év tavaszán műjéggyárat állít föl; valamint azt is, hogy hány évre hajlandók kötelezettséget vállalni a műjégnek a városi műjéggyárból való beszerzésére és minő összeget hajlandók ezen kötelezettségnek biztosítására a városnál letétbe helyezni. A bejelentések megtörténte után, ezek eredményéhez képest fog az értekezlet megtartani, s ezen megbeszélés tárgyát képeznek a módzatok, a melyek között a műjéggyár létesíttetnék. Nem kétekedünk abban, hogy városunk közönsége megragadja a kínálkozó alkalmat arra, hogy a gyár létesíttessék.

A hitbizományok megváltása. Hír szerint a kivándorlás megállítására, amelynek nagyméretű emelkedése a hadsereget érdekli leginkább, tervet mutattak be a felségnek, amelyet komoly bírálatra a felség illetékes kezébe juttattott. A terv szerint az összes hitbizományok megváltásának, még pedig a föld árának a legutóbbi öt évben történt megbecsélése szerint. A hitbizományok ellenértékét a tulajdonosok aranyjárdékban kapnák. Nem a saját kezükhez, hanem a járadékok központilag kezeltenének s a hitbizonyok tulajdonosai a papírok kamatait kapnák, vagyis a földbirtokhitbizomány átalakulna járadék-hitbizományra. Így hozzávetőleg 19 millió hold földbirtok szabadulna fel s adatkék el apró parcellákban a földesek magyar népek.

Luxuslövésárók. A budapesti Tattersal részvénytársaságnak a székesfővárossal a vásári jog bérlete iránt fenállott szerződése lejártával a lóvásári jogot a főváros maga vette házi kezelésébe és az idén március hó 13—15-ig és április hó 24—26-ig rendezi a luxuslövésárókat is, a melyek nem csak a lótenyésztés és lókereskedelem fejlesztésének, de az idegen forgalom előmozdításának is fontos tényezői.

Élő fenyőfa eladás. Az ipartestületnél f. év február 13-án d. e. 10 órakor különféle nagyságu fenyőfák, 1:50—2:50 m. magasságig nyilvános árverésen eladatsk.

Nemcsak a gyermekeknek kell mindazt kerülniök, ami a szív működést gyengíti s az idegeket megámadja, hanem a felnőttek legnagyobb kincse is az egészség. Ezért a gondos háziasszony reggelire és uzsonnára mindig a Kathreiner féle Kneipp maláta kávé használja s ezzel egészséges és izletes kávé ad az asztalra. Jó érzés s megtakarítás, de különösen a kicsinyek viruló kinézése a jutalom. A sok súlyos utánzat miatt azonban bevásárlásnál a legnagyobb óvatosság ajánlatos. Kathreinernek kell kérni s a névvel ellátott eredeti csomagot szabad elfogadni. De miért is engednénk magunkra erőszakolni az utánzatot, mikor ugyanazért az árért eredetit is kaphatunk? Csak óvatossággal kerülhetjük el a csalást és károsodást.

A ricinus olaj használata folyton csökken, mert a világ legkiválóbb orvosai ezen sűrű, utálatot keltő, ragadós olaj helyett a természetes **Ferencz József**-keserűvizet rendelik. — A >Ferencz József<-keserűviz minden világrézben bevált páratlan hatását semmisem bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kizárólag használják mindazon esetekben, amikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kiméletes hatású **hajtóra** van szükségük.

Angol-kór

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj Emulsiója

megszünteti az angol-kórt, megerősíti a csontokat és egészséges hussal borítja azokat.

Azonfelül, és ez az, amit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szarvadtó rábírní arra, hogy a

Scott-féle Emulsiót

bevegye, mert kellemes, tejfeles íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Erdészeti államvizsga. A folyó év tavaszán erdészeti államvizsgát tenni szándékozókat figyelemzteti a vizsgáló bizottság elnöke, hogy kellően felszerelt kérvényüket a folyó évi február hó végéig a bizottság elnökéhez (Budapest, Zoltán-utca 16. szám alatt) okvetlenül adják be. Később érkező kérvényeket nem vesznek figyelembe.

A borértékesítés szervezése. Zalaegerszegen több szőlőgazda azon fáradozik, hogy a borértékesítés szervezése érdekében ügynökséget állít fel. Az ügynökség feladata volna a Zalaegerszeg határában és vidékén termő borok iránt az érdeklődést a borkereskedőkben felkelteni, lehetőleg a vevőkört terjesztetni s így előkészíteni a talajt a pincészövetkezeti felállításához. A kérdés még nincs annyira előkészítve, hogy a részletekről is tájékozást nyújthassunk.

Kanári madár ápolása, kezelése és tenyésztése cím alatt most jelent meg egy ügyesen szerkesztett és jól megírt kis kézikönyv, amely magában foglal mindent, amit erről a kis házi kedvencről tudnunk kell. A kanári madár anynyira el van terjedve hazánkban is, hogy örömmel látjuk a házaspártól művecske megjelenését, amelyből megtanulhatjuk az ápolás, gondozás és tenyésztés körül való teendőket. Sok sok hasznos utmutatást találunk e művecskében, amelyek ismerete feltétlenül szükséges mind azoknak, akik kanári madárral bírnak, vagy azok tenyésztésével foglalkoznak. Azt hisszük, nagy kellendősége lesz ennek a magyar nyelven egyedül álló művecskének, mert alig van esélő, ahol ez a becézett aranyárga madárka ne élénkítő osattogásával a házat. Ára e művecskének 1 korona. Kapható minden könyvkereskedésben, de az összeg előleges beküldése után a kiadó Löw nővérek könyvkereskedése Budapest IV. Sütő-utca 5. bérmentve küldi meg mindenkinek.

Vetőmag beszerzés. Mint értesülünk, új termésű lucernából az idén közel sines anyyi, amennyi szükséges. Sok felől fognak azért olyat ajánlani, mely régi maggal és értéktelen turkeztésűvel lesz keverve. Répamagból a szükségletnek alig termelt 1/2-ad része. Hogy mi mindent fognak megpróbálni csiraképes, fajszonos répamag gyanánt eladni a gazdáknak, arról sokat lehetne írni. Ily körülmények között óriási fontossága van a védekezésnek, mely első sorban abból áll, hogy ne induljanak a látszólagos alacsony árak után, hanem ügyeljenek az áru minőségére. Ugyanis a magas árak minden esetre arra készítetnek egyes magelárusítókat, hogy régi, osiraképtelen mag hozzákeverésével alacsonyabbra szállítsák le az árt s így természetesen az értéket is. miáltal olcsóbb árakat szabhatnak. Ezért ajánljuk, hogy gazdáink az idén a legmesszebbmenő garanciát kössék ki ugy gazdasági, mint kerti magvak bevásárlásánál s különösen a külföldi cégektől követeljük, hogy szavatoljanak a magyar mezőrendészeti törvények szerint, különben nem lehet tőlük kártérítést kapni. Hogy azonban eleje vétessék a sok kellemetlenségnek és súlyos károknak, legajánlatosabb hazai céget igénybe venni, mint pl. a közkezdelt Mauthner Odön es. és kir. udvari magkereskedését Budapesten, mely cég becsület-

ben áll fenn már 36 éve és különben is be van igazolva, hogy a Mauthner-féle magvak a legjobbak és azokban még soha senki sem csalatkozott.

A tavaszi haszonállat összeírás. Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. törvényeikk s ennek végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri utasítás a haszonállatoknak: szarvasmarháknak, lovaknak, sertések, juhok és kecskéknek legelőre való kibajtás előtt leendő összeírását rendeli el. Az összeírást a községi előjáróságok legkésőbb március végéig akkép kötelesek teljesíteni, hogy abban a haszonállatok faj, kor és ivar szerint legyenek kiűntetve. Külön kiűntetendő az összeírásban, hogy az állatlétszám-ból hány darab fog közlegelőre kihajtatni. Az összeírások, községenként elkülönítve, április 15-ig a vármegye alispánjához terjesztendők fel, ahonnan május 1-ére a földművelésügyi miniszteriumhoz küldendők. Minden állattulajdonos köteles a tulajdonában levő összes haszon állatokat pontosan bemondani az összeírást teljesítő hatósági közegnek, mert az eltitkolások esetleg szigorú megtorlást vonnak maguk után.

Jó olcsó egészséges

az igazi családi kóré. Ez Kathreiner Kneipp-malátakávéjánál bebizonyul, ha minden háziasszony oly óvatos, hogy a bevásárlásnál mindig a Kathreiner nevet hangsúlyozza és csak olyan eredeti csomagokat fogad el, amelyek ezt a nevet és Kneipp plébános arcképét mint védjegyet viselik.

Aradások. Szerencsére megszűnt a folytonos esőzés s az alacsonyabb fekvésű rétekre kiszaradt víztömegek lassanként visszavonulnak. A Zala völgyén végig sok helyen víz borította a partokat; megduzzadt a Kerka s a Válicsa szabályozatlan része; a Dráva és a Mura is rengeteg víztömegeket szállítottak, megszárgatva a partokat. Az időváltozás megszüntette a veszedelmet, amellyel az árvizek a vármegye több vidékét fenyegették.

Ósziwa és törköly pálinka kapható literenként is a botfai urodalomban. Megrendelések posta (Botfai gazdaság, u. p. Zalaegerszeg) vagy telefon útján (telefonszám Zalaegerszegről 50) eszközölhetők

Piaci árak a legutolsó bevásárláson 50 kilogrammonként		Korábbi	Korábbi
Lás	minőség szerint	13 20	—
rozsa	"	8 70	—
örpa	"	7 50	—
zab	"	7 25	—
tengeri	"	7	—

Oppolzer, Drasche, Schnitzler, Kainzbauer tanárok ajánlják Dr. J. G. POPP es. és k. udvari fogorvos

ANATHERIN 59 év óta egyedüli leghathatósabb fogszeret,

a száját, fogakat, foghúst, torkot rögtön meggyógyítja, csaknem szagtalanok és megszabadítanak a legkínzóbb fájdalomtól és szenvedésektől. Gyomorra, belekre igen jótékony hatásuk. Valódi csak az én cégemmel, 4 K 2.50, 2. — Anatherin fog-crème-tubus — 60, üvegben 1.40, csomagban — 70 Fogpor 1.20. Nem habzik, a fogakat nem rongálja. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertárakban.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtethetlen drága jó gyermekünk

Polgár Dezső m. kir. honvéd zászlós

elhunyta alkalmával nagy fájdalomukat enyhítendő, részvétükkel felkeresni szivesek voltak, fogadják ezuton hálás köszönetünket.

Zalaegerszeg, 1910. február 6.

Polgár János és családja.

Felelős szerkesztő: Dr. Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

HIRDETÉSEK

felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN

TÖRLEY PEZSGÓ

Zalaegerszeghez közel lakó idősebb uriemberhez megbízható

házyezetőnő kerestetik.

Az állás azonnal elfogalható.

Bővebbet

Unger Antal
könyvnyomdájában.

Országos Gazdasági Bank r. t. Zalaegerszegi Fiók

„A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyára Vezérügynökségének Kerületi Képvisellete“

Zalaegerszeg.

Sürgönycim: Ökonomia—Interurban telefon 34.

Üzletágak

Bankosztály:

Pénzbetétek kamatozás végett való elfogadása
a) betéti könyvre;
b) pénztári jegyekre és
c) folyószámlára, a cheques rendszer alkalmazásával vagy anélkül.

Előlegezés a társaság raktáraiban vagy más raktárakban elhelyezett mezőgazdasági terményekre, értékpapirokra, esetleg egyéb kézizálogra.

Váltók, utalványok, kötelevények, járadékok, közraktári zálogjegyek és más bárminemű hitel-papír és követelés nyílt- vagy visszleszámitolása.

Hítelnnyújtás mezőgazdáknak, magánosoknak, kereskedőknek, iparosoknak és cégeknek, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak és egy-leteknek.

Vétele és eladása a budapesti vagy bécsi tőzsdén jegyzett zálogleveleknek, kamatozó kötvényeknek, a magyar vagy osztrák állam kötvényeinek, részvénytársulatok és államilag biztosított társulatok elsőbbségi kötvényeinek és közraktári zálogjegyeknek.

Letétek elfogadása és őrzése, **sorsjegyek** és értékpapírok adásvétele; megbizásból alkalmi sorsjegytársulatok létesítése.

Jelzálog-kölcsönök engedélyezése ingatlan javakra és jelzálogilag biztosított követelések átvállalása.

Mindennemű bel- és külföldi pénzemek (Valuták), valamint külföldi fizetési hellyel ellátott váltóknak vétele és eladása.

A takarékpénztári vagy banküzlet keretébe tartozó mindennemű ügyletek megköltése

Kereskedelmi társaságok létesítése s finanszírozása.

Áruosztály:

Gabona, gyapju, széna, szalma és mindennemű nyerstermények vétele és eladása saját számlára és bizományban.

Vetőmagvak vétele és eladása.

Műtrágyák kartelen kívüli gyárak termékeinek eladása.

Mész elsőrendű sümegei kőből égetett mész kartelen kívüli eladása.

Géposztály. A Magy. Királyi Államvasutak Gépgyárának Kerületi Képvisellete, Massey-Harris Északamerikai Aratógépgyár vezérképviselőisége, állandó raktár mindennemű gazdasági gépekben, elfogadunk ipartelepek berendezését rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett.

Gépolajok, ponyvák, zsákok.

Hordók eladása, új és használt, elsőrendű minőségben.

Szén: porosz, tatai, trifaili, ipari és fűtési célokra.

Erőtakarmányok korpa, répaszelet, olajpogácsa, száraz moslék, mellasse, kokuszpogácsa.

Skublics féle szabadalmazott mustszűrő és gyűjtő kizárólagos eladása.

Gőztéglagyár összes termékeinek eladása, nevezetesen faltégla és hornyolt zsindey, téglá, oromzsindey, üreges téglá, alagesövek és mindenféle sajtolt téglá.

Hazai biztosító társulat vezérügynöksége.

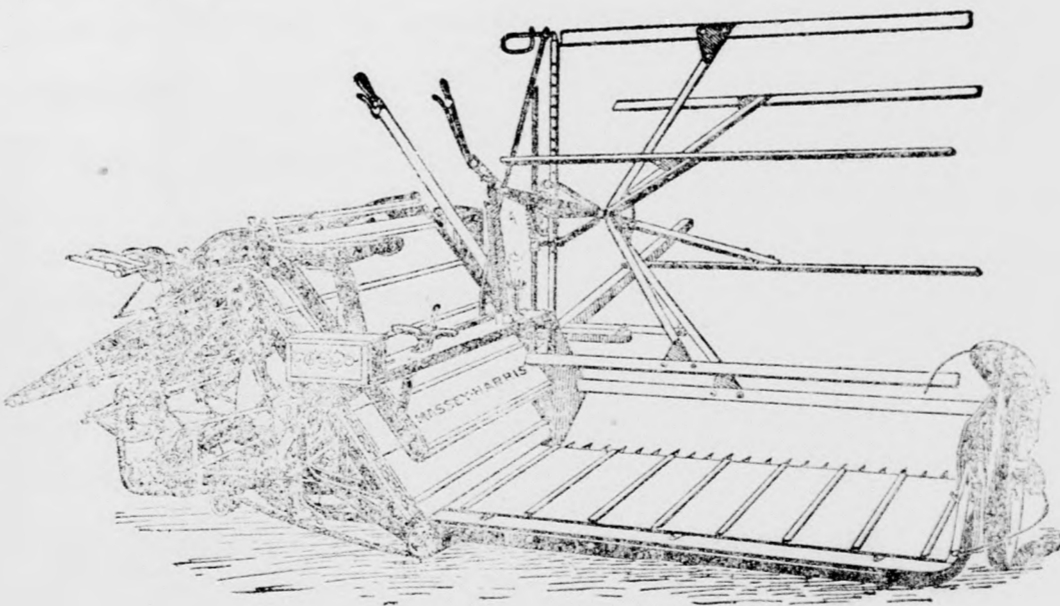
Biztosítás: tűz-, jégkár-, betörés-, élet- és baleset.

Kérjük ajánlattétel végett hozzánk fordulni.

„Egyszerű szerkezet“

„könnyű kezelés“

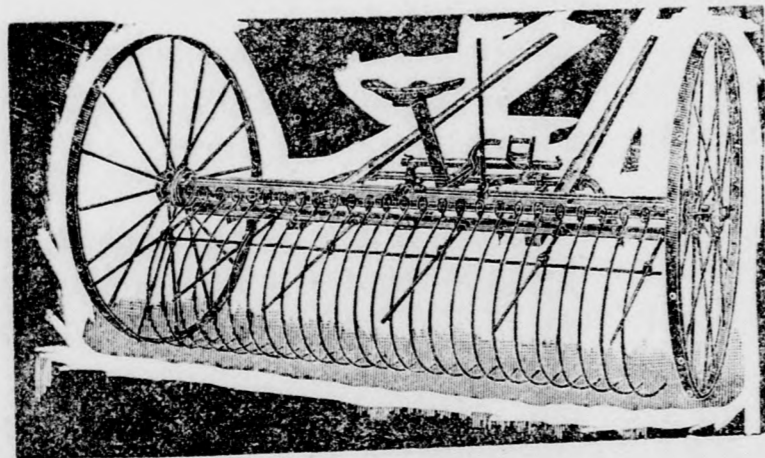
„Nagy munkaképesség“

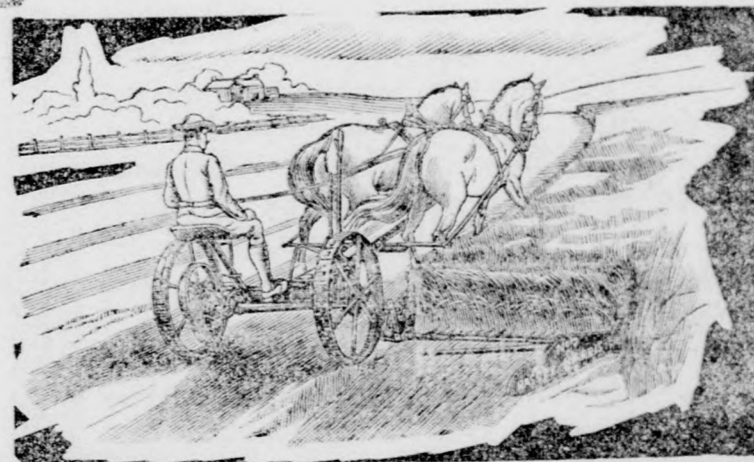
„Egyszerű szerkezet“

„Könnyű kezelés“

„Nagy munkaképesség“

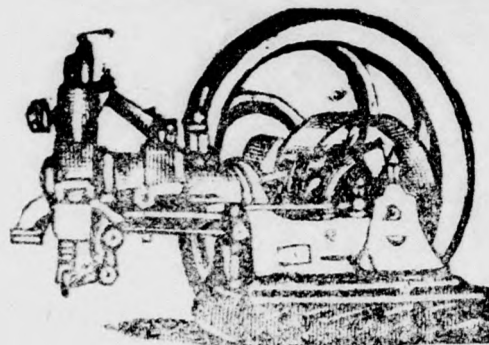
Legújabb rendszerű arató-, kéveköto és fűkaszalógépek megérkeztek és felszerelve raktárunkban megtekinthetők

Olcsó ár, jutányos fizetési feltételek!

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

GELLÉRT IGNAC és TÁRSA

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltétel!

48/v. 1910.

Árverési hirdetés

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében czennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. bíróság 1909/373. sz. végzése által Nagy Károlyné végrehajtató javára Nagy János és neje ellen 7900 K. tőke, ennek 1909. évi január hó 1-től járó 6% kamata, egy járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2060 koronára becsült szarvasmarha, lovak, gazdasági eszközök és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Kőkönyes-Mindszenten leendő eszközzésére 1910. év február hó 24-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók czennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1910. évi január 30-án.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

: 5500 :

közjegyzőileg hitelesített bizonyítványok orvosoktól és magánemberektől bizonyítják, hogy a

KAISER-féle

mell-karamellák a három fenyővel

Köhögés,

rekedttség, elnyálkásodás, hurut, görsös és számarkohe ellen sikeresen használhatók.

Egy csomag 20 és 40 f.

Egy doboz 60 f.

Kapható:

Schmidt Győző cukrászdájában,
Kaszter Sándor és Kocsuba
Emil gyógyszerárában
ZALAEGERSZEGEN.

Csemege alma

kiválóan finom téli fajokból, válogatott szép, egészséges, tartós nemes példányok és pedig: **Parmen, Jonathán, Belflór, Törökbálint, Rozmaring, Szercsika és Batul** vegyesen öt kilós postakosárral 3-50, ötven kilós ládával 25—, 100 kilós ládával 45— korona. Minden egyes alma selyempapírba van göngyöltve s gondosan, lelkismeretesen és fagymentes csomagolással szállítja utánvéttel bérmentetlenül:

Szeless Pál, Nagymaroson
Hont-megye.

BORATKA

Patlanás, kiütés stb. a flatságnál mindkét nemnél, különösen a kifejlett időkben fordul elő s az arcz rut kinezését okozzák.

Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vértisztító teendővel, évezése által várható, amely azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert éppen fiatal szőke egyéneknél a vér rossz betegségerjesztő anyagokat mag tartalmazhat addig, míg itt egy valódi betegség van szó, melynek kezelése természetesen az orvos közreműködése amenny is szükséges. Tiszán kozmetikai szépség ápolásnál töleg arra kell ügyelni, a megelőző zsíradéktelest, tisztítani a zsírpórusokon át eltávolítani. Ezután egy mo. kódás szükséges, lehetőleg meleg vízzel a

Zucker-féle szab. gyógyszerzappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehámlik kezd, a kor a szappan használatával egy ideig fel kell hagyni s csak Zucker-zappannal és Zucker-krém használatával egyetemben alkalmazni mindaddig, míg a bőr sima lett, amely után a Zucker-féle szab. gyógyszerzappan használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása nagyzerű eredményt hoz. Vitésser, bőrszír, patlanás, barna folt stb. rövid időn belül eltűnik, a bőr sima, tiszta, puha, gyönyörű, egészséges és feszes lesz. Hogy a haj vissza ne jöjjön, a Zucker-féle szab. gyógyszerzappant, a Zucker-krém és a Zucker-zappant állandó használatára igen ajánlatos.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szab. 35%-os gyógyszerzappanja a leg-hatásosabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor.
Zucker szab. 15%-os gyógyszerzappanja hatásában és mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való Zucker-krém (zsírtalanító) a bőrkrémeke gyönyörű. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Valódi Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerárában kapható.

Kiadó lakások. Május 1-ére

3 szoba, 1 előszoba, fürdő szoba, pince és egyéb mellékhelyiségekből álló lakás, továbbá 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló

lakás kiadó.

Bővebbet

Heincz János

barossligeti vendéglősnél.

Eladó.

A baki gazdaságban egy darab 7 éves 184 cm. magas sötét sárga félvér ardenni számfeletti

tenyészmén.

Bővebb felvilágosítást ad

a baki gazdasági ker. Tiszttség.

Brády-féle gyomorcsépek a Máriaczei Szűz Mária védjeggyel ellátva

melyeket Máriaczei gyomorcsépeknek nevez a nép. 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csépeknek utolérhetetlen jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorfégés, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, hányás, almatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógytárban. Egy kis üveg 80 f., nagy üveg 1 K 40 f., 6 üveg 5 K, 3 duplaüveget 4 K 50 fillérért franko külföldre a készítő BRÁDY K. gyógyszerárában a Magyar Királyhoz Wien, I., Fleischmarkt, 1., Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriaczei Szűz Mária ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és aláírásra, amely az oldalt levő kép.

Ripária portális

sima I. és II. osztályu mintegy 60 ezer, gyökeres I. osztályu 2 éves Olasz Rizling és Chasselas mintegy 30 ezer, fűsojtvány I. oszt. 2 éves Ripária Portális x O. Rizling mintegy 60 ezer db a zalaéri urodalomban Pakod (Zala m.) eladó.

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt.

Erős alkatrészek, melyek kicserélhetők és tisztíthatók. Művészi kivitel (modern stílus). Galvanizált bronz színezés. Hozzáadva a „Rops” biztonsági gyorsfűző eddigi előnyeit, a „Rops” 1910. a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldül elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten 4 K.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS” Fémárgyár Részvénytársaság Budapest, V., Váci-ut 74.

Helybeli elárúsítók: R. Zeisler, Fenyvesi Miksa, Hubinsky Adolf, Deutsch Herman, Gráner Lipót.

Képviselek vidéken kerestetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiókat bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényéi, ... szemlél és meghűtéséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget foradjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Rehter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üveg 1 K 50, K 1 40 és K 2. — és ügyesüljünk minden gyógytárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszeráránál, Budapest.

Dr. Richter gyógyszeráránál az „Arany erosztianhoz”. Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Nagymennyiségű zöldojtvány-eladás.

Gyökerez és sima Riparia Portális alanyon ojtottak, minden betegségtől mentesek, kifogástalan fajtiszták, amiért szavatolok. A fajok nevei a következők: Margit, Mézesfű, Nemes Kadarka, Oportó, Nagy Burgundi, Tramini, Szilvaszó, Püspök-zöld, Bakator, Piros és Fehér Saszla, Piros és Fehér Kecseszemű, Passatuti, Fürmönny, Rakszó, Ezredéves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztfehér, Mustosfű, Ezerjő, Sárga Muskotály, Zöld Szilváni, Glasz Rizling, Jufark, Sárfehér, Leányka, Delaváre, Pozsonyi Fehér, Muskát Hamburg, Muskát Otonel, Aramon, Kadarka. Ugyanebben a fajokban nemes vesszők is kaphatók. Két milliós fás, párosításhoz való Riparia Portális vessző is van eladó 6 mm. vastagságtól felfelé. Ezre 20 K. I. oszt. fás gyökerez ojtványok ezre 90 frt, II. oszt. fás ojtvány ezre 50 frt, I. oszt. gyökerez zöldojtványok ezre 70 frt, hiányok pótlására igen erős, ezre 90 frt, I. oszt. sima zöldojtvány válogatott ezre 40 frt, rendez sima zöldojtvány ezre 30 frt, I. oszt. gyökerez Riparia Portális ezre 20 frt, II. oszt. gyökerez vessző Portáliszre 10 frt, I. oszt. sima Riparia Portális vessző ezre 8 frt, II. osztályu sima Riparia Portális ezre 6 forint, Otelló vessző ezre 5 forint. Megrendelések őszi és tavaszi szállításra is elfogadtnak. Megrendelések esetén az árnak egyharmad része előlegül elküldendő, a többi ár fizetése pedig utánvétellel történik.

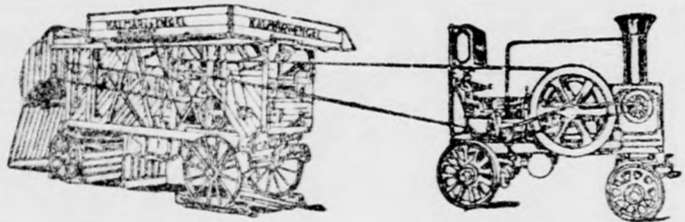
Csepány Mihály bortermelő és ojtványkészítő Gyöngyös, Tó-utca Kálvária part alatt, 12584.

Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel kitüntetve.

Kalmár és Engel

motor- és gépgyára
Budapest, V. ker. Lipót-körút 22.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre legegyszerűbb benzinmotorjait, benzinlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. ker. Lipót-körút 22 bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!
Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járásuak és bémulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Olcsó árak részletfizetésre!

55/v. 1910. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1909. V. 855/4. számú végzése által **Pollák Miksa** végrehajtó javára 176 K 50 f tőke, egy járulékal aréjég elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 730 K-ára becsült épület és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközésére 1910. évi február hó 25-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-

jegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1910. február hó 3-án.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Badaacsonyi

1909-iki burgundi hektója

40 koronaért,

1909-iki rizling

50 koronaért,

6 rizling **60 koronaért**

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félet** fogadjunk el!

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 1.

Legolcsóbb díjak.

Az 1908-ik év végén a biztosítások összege **344 millió** Koronát meghaladta.

A tartalékok összege: 102 millió 420,280 kor 80 f.

Eddigi kifizetések: 85 millió 818,215 kor. 10 f.

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Kalvin-tér, Baross-utca 1., Üllői-ut 2-4.

Főügynökség Zalaegerszegen:

REISINGER és EISNER

cégnél, ahol mindennemű felvilágosítás nyerhető.

Ügynökök a vidék részére felvételnek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede-féle házban**, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **köszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Szőlő-oltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, **fajtisztaságért jótállva** legduzzabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.

TULAJDONOS: **CASPARI FRIGYES.**

Medgyes 118. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkező elismerő levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől egy szó-, mint irásbeli bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

BORSEPRÓT

bármily mennyiségben megveszek, a legmagasabb napiárban.

Reich Samu

pálinka nagyfőzde tulajdonos
Zalaegerszeg.

Meghívó.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület rendes évi közgyűlését

1910 évi február hó 23-án d. u. 1/3 órakor az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a t. egyesületi tagok az alapszabályok 41. §-a értelmében tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése.
2. A mérleg megállapítása és a 32-ik csoportbeli törzsbetéteknek a felügyelő bizottság véleményes jelentése alapján leendő felosztása.
3. Az igazgatóságnak, nemkülönben a felügyelő bizottságnak az 1909 évre adandó felmentése.
4. Az alapszabályok 50. §-a értelmében 4 kilépő igazgatósági tag helyett 4 új tag választása.
5. Az alapszabályok módosítása.

Az igazgatóság.

Kimutatás az 1909 évi december hó 31-én létező törzsbetétekről.

	Törzsbetét
32-ik csoport	3438
33-ik csoport	2996
34-ik csoport	3550
Összesen :	9984

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület 32. csoportjának zárszámadása.

A 32-ik csoport mérleg számlája.

VAGYON.

TEHER.

Fkvi lapsz.	BEVÉTEL	K		f		Fkvi lapsz.	KIADÁS	K		f	
		K	f	K	f			K	f		
28/61	Pénztár számla			72	65	19	Betét befolyt	248361			
22	Kötvény számla	108343	—				» visszafizettetett	17910	50	230450	50
	visszafizettetett	7351	—	100992			Hátralék			37713	50
23	Elismervény számla	36875	—				3438 törzsbetét à 78 K			268164	
	visszafizettetett	2977	—	33898		27/80	Folyó számla	223039	95		
27/80	Folyó számla	209252	25				ennek kamatai	13762	55	236802	50
	ennek kamatai	13793	34			39	Tartalékalap	2001	90		
	Tartalékalap	2001	90				ennek kamatai	160	17	2162	07
	egy évi kamata	160	17	225207	66	60	Átmeneti kamat			36	40
32	Előleg számla			133	12	37	Osztalék			22840	73
36	Hátralék										
	a) betét	37713	50								
	b) kamat	13836	81								
	c) rendbirság	4566	32	56116	63						
79	Letét számla	111740	—								
	ennek kamatai	1845	64	113585	64						
				530005	70					530005	70

Fenyvesi Ferencz sk.,
könyvelő.

Dr. Berger Béla sk.,
vezérigazgató.

Heincz János sk.,
pénztárnok.

Jelen zárszámadás és mérleg a zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület fő- és mellékkönyveivel összehasonlítván, a létező vagyontalánál, azt mindenben kifogástalannak és a valódi tényállással megegyezőnek találtuk.

Zalaegerszeg, 1910 február 2.

Udvardy Vincze sk.,
felügy. biz. tag.

Boschán Gyula sk.,
számv. biz. tag.

Büchler Jakab sk.,
felügy. biz. tag.

Deutsch Ferencz sk.,
számv. biz. tag.

Heinrich Lipót sk.,
felügy. biz. tag.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Független állás,
 állandó kereset tanulás nélkül, bárhol nők és férfiaknak. Bővebbet 60 fillérért. Szeged, postafiók 13.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona
 Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: **Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter** gyógyszerüzeteikben.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delawaréból állandóan több millió készlet eladó, olesó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: **Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,**
 Bihardiószeg.

Meghívó.

A „Nova és Vidéke“ takarékpénztár részvénytársaság

XI. évi rendes közgyűlését

Nován, 1910 február 23-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja, melyre a t. e. részvényesek meghívotnak.

Tárgysorozat:

- Határozatképesség megállapítása, jegyző és 2 jegyzőkönyv-hitelesítő részvényes megválasztása.
- Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1909. üzletév eredményéről, ennek kapcsán a zárszámadás bemutatása, a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása iránt való határozathozatal és felmentvény megadása.
- Az alapszabályok 2. §. módosítása.
- Netáni indítványok (alapszabály 65. §).

Az igazgatóság.

A „Nova és Vidéke“ takarékpénztár részvénytársaság

mérleg számlája.

TARTOZIK.

KÖVÉTEL.

VAGYON	K	f	K	f	TEHER	K	f	K	f
Pénzkészlet	13005	36			Részvénytőke	40000			
Üzleti berendezés	250				Tartalék alap	28271	19		
Függő követelés	256				Letét	12639	69		
Értékpapír	100				Betét kamat 10% adó	893	44		
Kebelez. költség előleg	2297	71			Fel nem vett osztalék	262			
Jelzálog	207248				Betét	402317	39		
Váltó	223017				Átmeneti kamat	4138	86		
Kötvény	59487				Visszeszámított váltók	8345		496867	57
Folyószámla	604		506265	07	Nyereség			9397	50
			506265	07				506265	07

Nova, 1909. évi december 31-én.

Persay Gyula sk.,
 pénztárnok.

Tornyos Gábor sk.,
 elnök-igazgató.

Brüll Imre sk.,
 könyvelő.

Jelen mérlegszámla megvizsgáltatott és helyesnek találtatott. — Nova, 1910 február hó 4-én.

Szilner József sk.,
 felügy. biz. tag.

Dr Székely József sk.,
 felügy. biz. elnök.

Kovács Ferenc sk.,
 felügy. biz. tag.